

מגזין הבנקאות הפרטית

אוקטובר 2013

מחיר: 40 ש"ח

לחסוך לטווח ארוך
באמצעות אוספים

< עמ' 4

Put it on the REIT's

< עמ' 6

למכור או לא למכור,
זאת השאלה

< עמ' 14

הרשת החברתית של
תאי הסרטן

< עמ' 22

צילום: דרור בן דוד, מתמרת

ייעוץ השקעות מתקדם ללקוחות הבנקאות הפרטית

נסיון, אובייקטיביות, מצויינות ומוצרים מתקדמים

ייעוץ השקעות יזום לתיקים מנוהלים

למרות שהעולם הפיננסי דינמי מאוד ורווי במידע המתקבל בצורה אינטנסיבית, יש חשיבות רבה לקריאה ביקורתית של מידע כלכלי, לא להגיב במהירות לאירועים מיידיים.

יש חשיבות רבה למעקב רציף אחר הנעשה בשווקים ולפנות בהצעת השקעה בהינתן שההשקעה הבשילה לפרמטרים של כדאיות כלכלית בפיננסים.

יועצי ההשקעות, מנהלים מעקב רציף אחר תיק ההשקעות של הלקוחות ופונים באופן יזום ללקוחות לצורך עדכון ושינוי תיק ההשקעות על פי צורך.

ייעוץ יזום שוטף לתיק השקעות

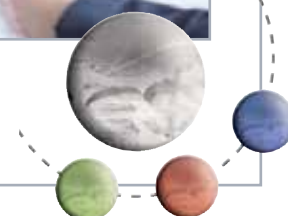
ייעוץ השקעות יזום לתיקים מנוהלים מיועד לספק למשקיעים הפרטים מנגנון אופטימיזציה ושליטה בעבודה מול בתי השקעות.

יועצי השקעות ותיקים ומנוסים בונים אסטרטגיית השקעות ללקוח על פי הצרכים הספציפיים המוגדרים מראש כגון: יעוד הכסף, מגוון סיכוני השקעה, שווקים בישראל או בחו"ל וכו'.

לאחר בניית אסטרטגיית השקעות, ממליצים ללקוח על בתי השקעות המתאימים בהתאם ליעדים שנקבעו. פתיחת חשבונות מנוהלים באמצעות בתי השקעות תעשה לאחר בחירה של המנהל הספציפי שינהל את תיק ההשקעות בהתאם לניסיונו ולהתמחותו.

לפרטים נוספים ו/או לקביעת פגישה אישית לא מחייבת:
www.nihulhon.co.il **07777-83000**

תוכן העניינים

- 4 < לחסוך לטווח ארוך באמצעות אוספים < איתי גלילי, פיננסים ניהול הון פרטי
- 6 < Put it on the REIT's < עופר מושקוביץ, פיננסים ניהול הון פרטי
- 8 < תחזית רבעון רביעי 2013 < מיכל יוזפסון, פיננסים ניהול הון פרטי
- 12 < עגורנים בשמי אטלנטה < עו"ד עוזי זיו, sage equities
- 14 < למכור או לא למכור, זאת השאלה < עופר מגזניק, עו"ד, משרד עוה"ד מגזניק-שני
- 16 < עובר בטל < ד"ר ראובן ברק, מטפל ברפואה סינית, תזונה וצמחי מרפא
- 18 < מגמות וחיידושים באבחון סרטן < ד"ר אירית ארבל, חב' סאביסל
- 20 < מחקר חדש בנושא "הלם קרב" < פרופ' יאיר בר חיים, אוניברסיטת תל-אביב
- 22 < הרשת החברתית של תאי הסרטן < פרופ' אשל בן יעקב, אוניברסיטת תל-אביב
- 24 < מי הבוס? - ללמוד להשתלט על הטכנולוגיה < יוסי בהר, חב' קשרי מחשב
- 26 < גלגוליה של בובה - אולימפיה < מרב ברק, מרצה בתחום האופרה
- 28 < "כתר זמני" < טל אבן, even better
- 32 < קמפינג באפריקה < רונית הרשקוביץ, ספארי קומפני
- 34 < ציור אחד שווה אלף מילים < קארן ברמן אלון
- 35 < מתי הכי זול לתדלק < אורן פרבר, מגיש "מדע כמופע מרתק"

מדור פיננסי

מדור משפט, ניהול ושיווק

מדור רפואה קונבנציונאלית וטבעית

מדור טכנולוגיה ומדע

מדור תרבות

תיירות ופנאי

קוראים יקרים,

עם תחילת השנה החדשה אנחנו בהחלט יכו לים להמשיך ולהיות אופטימיים. נכון שאם נקפיד לחפש דאגות נצליח למצוא אותן די בקלות אך התמונה הכללית כן מצדיקה אופטימיות. בתחום המדיני בטחוני נראה שהעולם והמזרח התיכון

רגועים יותר. כלכלית התחזיות ל- 2014 מצביעות על שיפור איטי לעומת 2013 שגם היא מסתכמת כשנה טובה ממה שחששנו. המצב הכלכלי בישראל, שהוא טוב ממרבית מדינות העולם, תלוי במידה רבה בהיקף היצוא. השיפור החזוי בכלכלה העולמית והמאמצים של בנק ישראל בתחום שער החליפין תומכים בתחזית של גידול איטי נוסף בקצב הצמיחה על אף "הגיזרות" בתקציב המדינה לשנה הקרובה. זה בהחלט מקור לאופטימיות. יש כיום הזדמנות להתכונן לעליה בשערי הריבית שתבוא בשלב כלשהו. לנצל את האפשרויות להאריך את תקופת המימון בריבית קבועה ולהקטין את משקל החשיפה באשראי בריבית ניידת. גם למחפשי ההשקעות בחו"ל יש אפשרויות השקעה מעניינות עם סיכון סביר כולל סיכון המטבע. חלקן כבר לוקח בחשבון את הצמצום החזוי בהדפסת הדולרים של ארה"ב ע"י הפדרל רזרב. "הבועה" החדשה - בנוסף לנושא הנדל"ן למגורים שמעיע ועלול לגרום לקשיים רציניים במידה והמצב הכלכלי יורע, האבטלה תגדל, או שערי הריבית יעלו באופן ניכר - התחלנו לשמוע על "בועת" חובות משקי הבית. הצעת היא שניקח אוויר ונירגע. היקף החובות הצרכניים נמוך בכל קנה מידה. ברור שהוא גדל בשנים האחרונות, ברור שהוא מממן צריכה ומובן מאליו שקצב הגידול באמצעות כרטיסי האשראי גדול מאשר באמצעות מכשירים אחרים, אולם מדובר בגבעה ולא בהר. כמעט ואין נתונים על התפלגות האשראי הזה לקבוצת הכנסה. מולו יש להעמיד את נתוני העושר הפיננסי של הלוויים, ואת נתוני ההכנסה שלוקים בחסר. לכל אלה יש להוסיף את ההון השחור וההכנסה שאינה מוצהרת ולכן אינה נכללת בנתונים הרשמיים. כל מי שעוקב אחר קצב מכירת המכוניות החדשות בארץ (להבדיל ממדינות במיתון כמו באירופה) או נושא בעלות החופשה/בילוי משפחתי בארץ הקודש בתקופת החגים יבין שרב הניסתר על הגלוי ומעמד הביניים אינו רעב ללחם. לדעתי צודקים אלה שטוענים שהמשלה (הנוכחית והקודמות) אינה מעוניינת באמת במלחמה בהון השחור בין אם מדובר באלה שההכנסה הלא מדווחת היא מרכיב משמעותי בהכנסתו החודשית ובין אם מדובר בכלכלה הפעילות שמרכזת סכומים אדירים. הטיפול בתחום זה סובל מאותו חוסר רצינות כמו הטיפול הנושא המינהל הציבורי בישראל. שניהם דורשים תכנון, פעולה נחר שה לטווח ארוך, נכונות להאבק ולוותר על פופולריות לטווח קצר. לצערנו הרב מדובר במצרכים שבמחסור.

מגזין הבנקאות הפרטית

עורך ראשי: אייל גור אריה
מנהל המכירות: אייל קמר
מנהלת פרסום: תמי שרגוביץ, טל: 07777-83055, 054-4739374
עיצוב והדפסה: אבי בלוק ואורית זיו-בלוק
מנכ"ל: ד"ר איתי גלילי
מו"ל: קבוצת פיננסים גג בע"מ
טל: 07777-83044, פקס: 07777-83045
דוא"ל: service@finance-inst.co.il

אתר: WWW.P-B-M.CO.IL

כל הכתבות המקצועיות במגזין זה, נועדו לשם מסירת מידע בלבד, ובשום אופן אין לראות בהן חוות דעת, הצעה, המלצה או יעוץ/שיווק לרכישה ו/או החזקה ו/או מכירה של נירות ערך ו/או הנכסים הפיננסיים המתוארים בהן. הסקירות מתבססות על מידע אשר פורסם לציבור, אשר הכותבים ומ"ל המגזין מניחים כי הוא מהימן וזאת מבלי שביצעו בדיקות עצמאיות לבירור מהימנות. דיוק ושלמות המידע. המידע המופיע בכתבות המגזין, אינן מתיימרות להכיל את כל המידע הדרוש למשקיע פוטנציאלי ואינן מתיימרות להוות ניתוח מלא של כל העובדות והפרטים המופיעים בהן. המידע, הפרטים והניתוח המפורטים, לרבות הדעות המובאות, בסקירות ובכתבות, עשויים להשתנות ללא מתן הודעה נוספת. הכתבות הן על דעת הכותבים בלבד ומשקפת את הבנתם ליום כתיבתן. הכתבות והסקירות לא מהוות תחליף. בשום צורה שהיא, לייעוץ/שיווק השקעות המתחשב בנתוני וצרכי המיוחדים של כל אדם. הכותבים ומ"ל המגזין לא יהיו אחראים, בכל צורה שהיא, לכל נזק ו/או הפסד שייגרם כתוצאה משימוש בסקירות ו/או בכתבות המופיעות במגזין זה, ככל שייגרם כזה, וכן הם אינם יכולים לערוב ו/או להיות אחראים למהימנות, דיוק ושלמות המידע המפורט בכתבות ובסקירות. יובהר להלן כי הכותבים וכן המ"ל, עוסקים, במישרין או בעקיפין באמצעות חברות קשורות, בין היתר, במתן שירותי ניהול השקעות, ייעוץ השקעות, ניהול קרנות נאמנות, ניהול קופות גמל, ניהול קרנות פנסיה, חיתום ובנקאות השקעות וכתוצאה מכך, עשוי להיות להם עניין בניירות ערך ו/או הנכסים הפיננסיים הנכללים בסקירות ובכתבות. ככל שמפורטים כאלה, מעת לעת, לפני פרסום הסקירות והכתבות, בזמן פרסומם ולאחר פרסומם. הכותבים והמ"ל אינם מתחייבים ואין בסקירות ובכתבות משום התחייבות להגשת תשואה כלשהי או רווח כלשהו כתוצאה מכל סוג של פעולה בהתאם לאמור בהן. הסקירות והכתבות הן רכושן הבלעדי של הכותבים והחברות בהן הם עובדים ואין להעביר לצד ג' להעתיק, לשכפל, לצטט, לפרסם בכל אופן, להדפיס, לצלם, להקליט או להעתיק את הכתבות, באופן מלא או חלקי, מבלי לקבל אישור מראש ובכתב.

לחסוך לטווח ארוך באמצעות אוספים

אמנות

מחקרים בתחום האמנות נהגו לבחון מחירים באמצעות מאגרי מידע מסודרים מאנגליה משנת 1765 ואילך ובשנים האחרונות באמצעות אתרי אינטרנט מובילים כגון: Artprice.com התשואה השנתית שני-מדה משנת 1900 עד 2012 הנה 6.4% (בליש"ט, ריאלי 2.4%).

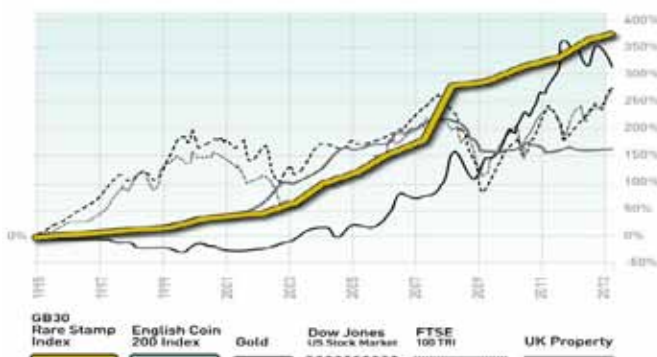
בולים

קטלוג מחירים של בולים מתפרסם למעלה מ-145 שנה. הקטלוג המפורסם ביותר הנו של חברה אנגלית בשם Stanley Gibbons. שיטת מדידת תשואת מחירי הבולים הנה באמצעות מעקב אחר מחירי 50 בולים אנגליים רגילים החל משנת 1900 רשימת הבולים למעקב מתע-דכנת כל תשע שנים. התשואה השנתית של הממד בשנים 1900-2012 הנה 6.9% (2.8% ריאלי). אחד המדדים אשר מאפשרים מעקב אחר שוק הבולים הנו stanley gibbons great britain 30 rarities index אשר מופיע באופן שוטף על מסכי המסחר של חברת המידע בלומברג. מדד זה עוקב אחר 30 הבולים האנגליים היקרים ביותר אשר נמצאים במסחר. (יש מדדים נוספים לקטגוריות בולים פחות יקיים). לאור העניין הגובר בעולם של משקיעים פרטיים בנכס השקעה זו חברת Stanley Gibbons מובילה הקמה של קרן נאמנות המשקיעה בבולים.

האם יש הגיון כלכלי להשקיע בחפצים אשר מספקים לנו הנאה ואושר לטווח ארוך ואם כן מה תפקידם בתיק הנכסים שלנו? האם הפחד משינוי בטעמים, באופנה, פגעי הזמן או הונאה צריכים להרתיע אותנו מהשקעה זו?

למרבית האנשים ההשקעה פסיבית בתיק אג"ח או מניות באמצעות קרנות נאמנות, תעודות סל, קופות גמל אינה מהווה מקור להנאה (במקרים רבים לדאגה). מחקרים רבים דנו בכדאיות השקעה בנכסים בעלי ערך רגשי כגון אומנות, יין, ארכאולוגיה וכו' אך נכסים אלו אינם נתפשים כנכסי השקעה על ידי מרבית המשקיעים. הסיבות העיקריות לחסרון השקעה באוספים כהשקעה הנם: סיכון בלאי, חוסר נזילות, עלויות אחסון, ביטוח, פחד מהונאה וזיופים וכן סיכון שאופנות ישתנו במהלך השנים. למרות זאת מחקרים מראים שהשקעה באוספים לטווח ארוך יכולה להניב תשואה גבוהה יותר מהשקעה באיגרות חוב. ההשקעה באוספים מורכבת יותר ובעלת פוטנציאל סיכון רב יותר אך יחד עם זאת יכולה לספק הנאה למשקיע וזאת בניגוד להשקעה בנכס פיננסי סטנדרטי.

Performance of Stanley Gibbons GB30 Rarities Index vs. Stock Markets, UK Property and Gold

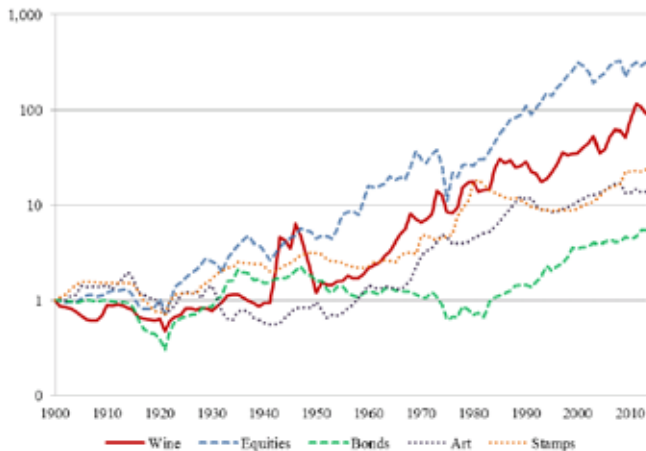

המחקר אודות השקעה בנכסי ערך רגשי נעשה כבר עשרות שנים באמצעות מידע אמין שתועד במכירות פומביות במוסדות שונים בעולם לאורך שנים. בימי הרנסנס החל מסחר בציורי אומנות יקרי ערך בין האצילים והדוכסים של התקופה. במאה ה-17 היה מסחר רב בציורים של אמנים באמסטרדם אשר הפכה לבירה כלכלית של סוחרים באירופה. בשנת 2012 מספר ציורים מפורסמים נמכרו במכירות פומביות נמכרו במחיר של למעלה מ-100 מיליון \$ לציור.

להלן תמצית ממצאי מחקר עדכני בתחום שנערך לאחרונה ע"י Dimson & Spaeniers וצפוי להתפרסם בקרוב בג'ורנל Risk and Uncertainty in the Art World.

כנורות

ענף כלי הנגינה האיכותיים כדוגמת הכינורות מהמאה ה-18 שנבנו על ידי Antonio Stradivari ו-Giuseppe Guarneri del Gesù ידועים בשל העיצוב המיוחד שלהם ההיסטוריה ואיכות הצליל המיוחד שלהם. (בשנת 2011 אחד הכינורות נמכר במחיר שיא של כ-10 מ' ליש"ט) על פי תוצאות המחקר, תשואות כינורות האיכות הייתה כ-6.5% במונחים שנתיים.

איזה משמעות יש לחסכון ארוך טווח באמצעות אוספים?

אצל רבים הערך המרכזי לבניית אוספים נמדד בהנאה ואיכות חיים ולא דווקא בערך כלכלי. ממצאי המחקרים להלן מספקים את ההסבר לכך שמשפחות אמידות מעונינות להגן על עושרן באמצעות גיוון ופיזור השקעות לתחומים נוספים. ככל שכמות הכסף בעולם עולה (מהדפסות כספים) ומספר המיליונרים עולה אין מניעה שמ"חירי אוספים יעלו בהדרגה. מטבע יכול לרדת בערכו מעצם הדפסת עוד שטרות על ידי ממשלות, אך לא ניתן לייצר עוד תמונה של פי"קאסו. יש הבדלים ניכרים בין סחורות כמו זהב ויהלומים לבין אוספים מוגדרים שלא ניתן להרחיב את ההיצע שלהם. במאות השנים האחרונות המסחר באוספים היה מוגבל למכירות פומביות וחברות ספציפיות אשר אפשרו מסחר בתחום ספציפי. מהפכת האינטרנט יוצרת מצב חדש המאפשר למשקיעים מכל העולם לקבל מידע מהיר וזמין אודות חפץ המועמד למכירה. סביר שבעתיד נחשף לאיפשרויות השקעה שלא הורגלנו בהם. אך בניגוד לעבר נוכל לא רק לעכוב אחר התשואות אלא להנות מהנכס בו נשקיע.

מקורות:

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2321573

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2319338

י"ן

סקר שבוצע על ידי ברקליס בשנת 2012 מצא שרבע מהמשקיעים אותם הוא מגדיר כעשירים, מחזיקים אוסף פרטי של יינות אשר מהווה כ-2% מסך העושר שלהם. מחקר שנערך לאחרונה ב-Fisher College of Business בדק קטלוגים של יינות בשנים 1900-2012. במחקר נבדקו זנים שונים של יינות בעלי מגוון וותק שונים, היינות שנבחרו בעלי מוניטין איכותי ונפוצים במסחר. Haut-Brion, Lafite-Rothschild, Latour, Margaux, and Mouton-Rothschild נמצא שעליית מחירי היין הממוצעת הייתה 5.3% לשנה (4.1% בניכוי הוצאות אחסון). תשואה זו הייתה טובה מאפיק ההשקעה לשווקי האג"ח הממשלתי ובמתאם גבוה לשווקי המניות. המחקר בחן מגוון רחב מאוד של נתונים ומתייחס לאורך חייהם, הטמפרטורה ומידע נוסף המשפיע על המחיר.

PUT IT ON THE REIT'S

ממדדי המניות. ניתן לומר שככל שהתקופה ארוכה יותר, האחזקה בריט משתלמת יותר, שכן התשואות גבוהות והסיכונים מופחתים.

דיבידנדים

המחויבות לחלק 90% מהרווחים הופכת את קרנות הריט להשקעה החביבה על משקיעים המעוניינים בהשקעות מניבות הכנסה קבועה.

נזילות

קיימות 160 קרנות הריט הנסחרות בבורסות העיקריות, שניתן לקנותן ולמוכרן בקלות.

שקיפות

קרנות ריט ציבוריות פועלות תחת חוקי ני"ע ודיווחים פיננסיים.

הגנה מאינפלציה

בטווח הארוך קרנות הריט הניבו תשואה גבוהה יותר מהאינפלציה ובכך הן משמשות כמכשיר השומר על כח הקניה של תיקי ההשקעות.

סיכוני REIT's

קרנות הריט נסחרות בשוק המניות, ולכן הסיכון הראשון הוא סיכון הדומה למניות. כמו כן קיימת חשיפה ברורה למחירי הנדל"ן (8-2007 התפוצצות בועת הנדל"ן). למרות התשואות ארוכות הטווח המרשימות, התשואות קצרות הטווח עלולות להיות נמוכות באופן משמעותי.

מבט עדכני על השוק

ניתן לחלק את ביצועי שוק הריט לפני ואחרי 22 למאי השנה, אז הודיע יו"ר הפדרל ריזרב בן ברננקי כי הנתונים המשתפרים של הכלכלה האמריקאית יביאו לסיום ימי הרבית הנמוכה. עד אז שוק הריט נתמך על ידי ביקושים גוברים לנכסי נדל"ן שונים, שיפור בשוק הדיור שהיכתב בעליה בשיעורי התפוסה ועליה במחירי השכירות, צמיחה יציבה בשוק העבודה, כלכלה גלובלית משתפרת, היצע חדש שכמעט ואינו קיים ועלויות מימון נמוכות. כתוצאה מכך המזומן המתקבל מנכסי הנדל"ן צומח, ולכן קרנות הריט יכולות להעלות את הדיבידנדים שלהם.

כאשר אנו עוסקים בהשקעות אלטרנטיביות, אחת האפשרויות הבולטות הינה השקעה בנדל"ן לסוגיו. הסיבה היא כמובן שהמתאם בין שוק הנדל"ן לשווקי המניות והאג"ח נמוך, ולכן הוספת נדל"ן לתיק הכולל מעלה את התשואה הכוללת ליחידת סיכון. גם חז"ל דיברו על כך "לעו" לם ישליש אדם את מעותיו, שלישי בקרקע ושליש בפרקמטיא (עסק) ושליש תחת ידו". עברו שנים רבות והאבולוציה הפיננסית פיתחה מוצר שכולל השקעה בנדל"ן ונזילות גם יחד. המוצר הזה נקרא REIT. מה הן REIT's - Real Estate Investment Trusts אלו חברות אשר בבעלותן נכסי נדל"ן, אשר מחויבות לחלק לפחות 90% מרווחיהן בצורת דיבידנדים. ע"י כך החברה נמנעת מתשלום מס חברות. בצורה זאת למשקיעים יש חשיפה לנכסי השקעה נושאי תשואה גבוהה.

סוגי REIT's: Equity REIT's - מחזיקות ומתפעלות נדל"ן מניב, Mortgage REIT's - מלוות כסף לבעלי נכסי נדל"ן או שקונות נכסים מגובי משכנתאות או הלוואות. הסוג השלישי הינו שילוב של השניים הקודמים ולכן נקרא Hybrid REIT's. הרוב המכריע הן קרנות Equity REIT's.

יתרונות השקעה ב- REIT's

פיזור השקעות

מאחר וביצועי ה-REIT's בעלי מתאם נמוך לאפיקי השקעה אחרים, הוספתם לתיק ההשקעות מוסיפה ערך במונחי סיכון מול סיכוי. כמו כן פיזור של נכסי נדל"ן שונים (מגורים, תעשייתי וכו') וגם פיזור גיאוגרפי של מדינות שונות עם תנאי שוק שונים. תשואות של REIT's - נכון ל 31/8/2013 קרנות ריט בארה"ב הניבו תשואה ממוצעת של 9.5% בתקופה של 10 השנים האחרונות MSCI US REIT INDEX. התשואה הממוצעת של ה-S&P500 באותה תקופה הייתה 7.1%. אין זה אומר שקרנות הריט הן השקעה טובה יותר מהמניות, שכן בהשוואה של שנה אחת, שלוש וחמש שנים, הן מפגרות אחר מדד המניות. גם במהלך 30 השנים האחרונות קרנות הריט הניבו תשואה גבוהה יותר

את ביצועי הריט. הסבר אפשרי לכך הוא המתאם הגבוה בין שיעורי התפוסה ומחירי השכירויות לבין שיעורי התעסוקה והפעילות הככלית. עליית התשואות הארוכה המשמעותית אירעה בין 13 ביוני 2003 ל-14 ביוני 2007, אז עלתה תשואת שטרי האוצר ל-10 שנים מרמה של 3.1% ל-5.2%. עליה זו לוותה בתנאי צמיחה כלכלית יציבה, עליה באינפלציה ורמות נמוכות של בניה חדשה. במהלך תקופה זו קרנות הריט הניבו תשואה שנתית של 23.8% לעומת 13.4% בשוק המניות. למרות שאין בטחון שמגמה זו תחזור על עצמה אם תעלנה התשואות, עדיין ניתן לומר שככל שחוסר הודאות סביב המדיניות המוניטרית תפוג, תשואות הריט תתחלנה לשקף יותר את הנתונים הכלכליים החזקים של שוק הנדל"ן המסחרי בארה"ב. ■

גם פתרון בעיית "המצוק הפיסקלי" הפיג את החששות ממיתון והוסיף בהירות בכל הנוגע למדיניות המיסוי. עד להודעת ברננקי עלה מדד הריט מתחילת 2013 ב-20% לעומת 18% במדד ה-S&P500. ב-3 החודשים לאחר מכן שמר מדד המניות על יציבות, אבל מדד הריט מחק את כל העליות מתחילת השנה. הודעת הפד שלחה את המשקיעים לממש נכסים פיננסיים הרגישים לשינויי ריבית. מחירי שטרי האוצר ואגרות החוב הקונצרניות ירדו, התשואות עלו, ומחירי הריט ירדו כחלק מאותה מגמה. קרנות ריט רבות שנסחרו עד מאי במחירים המשקפים פרמיה על שווי הנכסים שהן מחזיקות, עברו להיסחר במחירי דיסקאונט, שעדיין קיימים בשוק. שילוב עובדה זו עם השיפור בשוק הנדל"ן והכלכלה המשתפרת יכול להוות נקודת כניסה או הגדלת חשיפה לשוק הריט.

התנהגות שוק הריט בעת עליית תשואות

ככלל עליית ריבית עלולה לפגוע בביצועי שוק הריט, אבל עליית ריבית הנובעת משיפור בצמיחה ומכלכלה מתרחבת, עשויה לשפר

הטבלה הבאה מרכזת ביצועי קרנות הריט במהלך תקופות של עליות רבית ולאחריהן. בין השנים 1990-2013.

תשואות המניות לאחר תקופת המימושים		תשואות הריט לאחר תקופת המימושים		תקופות של חשש מעליות ריבית					
שנה	180 יום	שנה	180 יום	REITs. לעומת S&P 500	תשואת S&P 500	תשואת REITs	עליה ברבית בתקופה	תקופת המימושים	
31.16%	24.79%	32.84%	26.63%	-0.30%	-13.47%	-13.76%	0.46%	Sep 90	Aug 90
1.32%	-3.39%	3.17%	5.31%	-9.70%	2.32%	-7.38%	0.43%	Dec 93	Oct 93
-4.22%	2.90%	21.79%	13.84%	-20.55%	7.36%	-13.19%	0.54%	Nov 99	Jun 99
6.34%	2.96%	34.62%	25.74%	-13.01%	-1.57%	-14.58%	0.67%	Apr 04	Apr 04
53.62%	40.52%	95.19%	67.96%	-16.35%	-18.18%	-34.53%	0.96%	Feb 09	Jan 09
—	—	—	—	-8.70%	0.96%	-7.73%	0.82%	Jun 13	May 13
17.64%	13.56%	37.52%	27.90%	-11.98%	-4.71%	-16.69%	0.61%	ממוצעים	

אז אם גם אתם רוצים להיחשף לעולם ההשקעות בנדל"ן באמצעות קרנות ריט זיכרו את מילות השיר על מלון ריץ:

If you're blue and you don't know where to go to, why don't you go where fashion sits? Puttin' on the Ritz

תחזית רבעון רביעי 2013

הרבעון הרביעי מתחיל על רקע החלטות מפתיעות מצד הבנקים המרכזיים בישראל ובארה"ב וביזמן קבלת החלטות מכריעות על ידי הממשל האמריקאי.

הבנק המרכזי בארה"ב הפתיע את השווקים הפיננסים כאשר החליט שלא לצמצם את תוכנית ההרחבה הכמותית במהלך חודש ספטמבר. בניגוד לציפיות ולהכנות לכך שהפד ירכוש סכום נמוך יותר של אגרות חוב ממשלתיות ואגח מגובות משכנתאות, הוחלט להשאיר את סכום הרכישות על כנו וע"פ הערכות יישאר כך עד לחודש דצמבר. החלטה זו בהחלט מוכיחה שהבנק המרכזי פועל כפי שאמר, בהתאם להערכותיו את מצב הכלכלה ולא באופן אוטומטי. הבנק המרכזי מנה מספר סיבות לקבלת החלטה זו. על אף נתונים המצביעים על שיפור בשוק העבודה, שיפור האבטלה נותר גבוה במקביל לירידה בשיעור ההשתתפות בשוק העבודה. אמנם חל שיפור בהוצאות משקי הבית, גידול השקיעות המגזר העסקי והתאוששות שוק הנדל"ן, אך עלייה בריביות על המשכנתאות עלולות להביא להאטה בפעילות הכלכלית בעתיד. הבנק המרכזי מעריך שהכלכלה איננה תיחזק מספיק על מנת לצמצם את התמיכה וצמצום מוקדם יביא להאטה. חשש זה נוסף לאי הוודאות שתיאלץ להתמודד עמה בחודשים הקרובים, כשעל הפרק נושא העברת התקציב, העלאת תקרת החוב בארה"ב ובחירת נגיד בנק מרכזי חדש. המשימות שעומדות בפני הקונגרס הינן העברת התקציב עד לתאריך 30.09.2013 והעלאת תקרת החוב במהלך אוקטובר. הרפובליקאים מנסים ללחוץ על קיצוצים בתקציב באמצעות הפעלת לחץ בנושא החוב. חוסר יכולת להגיע להסכמה בנושא

המשך מגמת צמיחה בשווקים המפותחים במקביל לתמיכת הפד והמשך ההרחבה הכמותית במרבית כלכלות המפותחות ממשיכים לתמוך בהשקעה בנכסי הסיכון בכלל ובשווקי המניות בפרט.

שוק המניות ארה"ב. שוק המניות בארה"ב הניב תשואה של 16% מתחילת השנה. שוק המניות נסחר נכון להיום במכפיל רווח של 16.5 ומגלם שיעור תשואה צפויה ממוצעת של כ-6% בשנים הבאות. מכפיל זה קרוב למכפיל הממוצע ואינו מהווה מחיר הזדמנות, אך למרות עליות השערים אינו יקר נכון להיום, עדיין אטרקטיבי ביחס למחירי אגרות החוב והפרמיות המתקבלות מעל ריבית חסרת סיכון באפיק האג"ח. יש להניח שהשוק האמריקאי צפוי לסבול מתנודתיות במהלך השבועות הקרובים לאור החלטות בדבר העברת התקציב ובדבר העלאת תקרת החוב אשר צפוי להיות סביבן עימות בין המ"פ לגות. בשנת 2011 חוסר ההסכמה, דחיית קבלת החלטות הביאה להורדת דירוג החוב של ממשלת ארה"ב ולירידה של 19% בשוק המניות האמריקאי. בבחינת הכלכלה, סביר שהעיומות ייפתרו ברגע האחרון בשל חוסר רצון של אף אחת מהמפלגות לקראת שנת בחירות להיות אחראית על משבר או חזרה למיתון של השוק האמריקאי ועל כן לא צפויה פגיעה אמיתית בכלכלה או ברווחים של החברות. בבחינת שוק המניות והאג"ח, צפויה תנודתיות בשווקים הפיננסים בהתאם להתפתחויות. ירידה במחירי המניות תהווה הזדמנות להגדלת חשיפה או להשקעה בשוק האמריקאי. הנתונים בארה"ב ממשיכים להצביע על צמיחה מתונה אשר תתמוך בגידול בריווחי החברות. לאור קופות המזומנים אשר בידי החברות יש לצפות לגידול בהשקעות הון המבוצעות על ידי החברות במטרה להגדיל את הפריין ורווחיותן העתידית

גם לתקציב יגרום להשבת פעילות מוסדות פדרליים (למעט חירום), אי תשלום ודחיות שכר לעובדים. השפעת השבתה זו על הכלכלה לה אמריקאית תלויה במשך זמן ההשבתה. במידה ותיארך מספר ימים השפעתה תהיה מינורית על הצמיחה, ככל שתהיה ארוכה יותר כך השפעתה תהיה גבוהה יותר ואף יכולה להחזיר את המשק למיתון (הערכת כלכלנים על סמך השבתות עבר הינה שהשבתה של 30 יום יכולה להביא לפגיעה בצמיחה של ברבעון הרביעי 1.4%). חוסר הסכמה בנוגע להעלאת תקרת החוב בעצם תהפוך את ארה"ב לחדשית פירעון, תפגע ביכולת הגיוס וההחזר של ארה"ב ותגרור הורדת הדירוג על ידי סוכנויות הדירוג. בפעם האחרונה שלא היתה הסכמה סוכנות הדירוג הורידה את דירוג האשראי מ-AAA ל-AA+ והשווקים סבלו מירידות חדות. ייתכן ותהייה תנודתיות מאוד גבוהה סביב נושאים אלו, אך להערכתי תהיה זמנית שכן סוגיות אלו ייפתרו גם אם ברגע האחרון נראה שתנודתיות זו, אם תהיה, תהווה נקודת כניסה טובה לשוק. כך שמה שעומד על הפרק זה בעצם צמיחה ותמחור. האם הכלכלה לות צומחות בקצב מהיר המצדיק את עליות המחירים בשווקי המניות? באופן שתואם את התחזיות, ניתן לראות כי הכלכלה האמריקאית נהנית מהמשך מגמה של התאוששות מתונה ע"פ אינדיקטורים רבים. אם בסקירה הקודמת עיקר הנתונים הכלכליים החיוביים זרמו מכיוון ארה"ב אז במהלך הרבעון השלישי נראה שהכלכלה האירופאית הגיעה לנקודת מפנה ומראה סימני יציאה ממיתון. אינדיקטורים מקדימים מובילים באירופה כגון מדד מנהלי הרכש, מדד אומון הצרכן הצביעו על התרחבות וחל שיפור בריווחי החברות והמרווחים כמו כן, מכיוון הכלכלה הסינית, המציגה שיפור במדדי הייצור. העיכוב בצמצום ההוצאה הכמותית כמו כן תומך בכלכלה האמריקאית ותומך גם בכלכלות האחרות.

דית. שיעור השקעות ההון נמוך כנראה להיום ביחס לממוצע בתקופות יציאה ממיתון וגייזול, אשר נתמך על ידי המשך צמיחה, מדיניות כלכלית תומכת, ישפיעו על הצמיחה ברווחים ומכאן על שוויון של חברות אלו. ע"פ הערכות, הצמיחה לשנת 2013 תעמוד סביב 2% והצמיחה לשנת 2014 תעמוד על כ-3%. נראה שהבנק הפדרלי יעדיף לדחות מדיניות מצמצמת עד להבטחת התאוששות אמיתית וצמיחה במשק האמריקאי וברוחי החברות. בשוק המניות בארה"ב יש מקום להתמקד בהשקעה בסקטורים מחזוריים שנהנים ממגמת צמיחה כגון טכנולוגיה, פייננסים, אנרגיה וצמיחה מחזורית אשר הניבו בעבר ביצועי יתר בתקופות של עליות ריבית המגובות בצמיחה כלכלית.

אירופה. על אף שנראה כי אירופה יוצאת מן המיתון הצמיחה הינה איטית ביותר. הכלכלה האירופאית עדיין סובלת מקשיים מבניים, שיעורי אבטלה גבוהים מאוד בחלק מן המדינות, צמיחה שלילית גם בחלק מהמדינות המתקדמות, חוסר יציבות פוליטית בחלק מן המדינות הנדרשות למדיניות צנע דוגמת איטליה ובעיות במחזור האשראי. בניגוד לארה"ב, האשראי אינו מועבר לצרכנים הסופיים אלא עודפי הנזילות נשארים בבנקים באמצעותם מצמצמים את תיק האשראי ותיקי הלוואות. עם זאת, בשוק האירופאי לא צפוי הידוק מוניטרי בזמן הקרוב והריבית לא צפויה לעלות עוד תקופה ממושכת. ע"פ הנחיות של הבנק המרכזי ותוצאות הבחירות בגרמניה מנבאות המשך תמיכה של הממשל הגרמני במדיניות הכלכלית בגוש האירו. על אף העליות המניות האירופאיות נשארו זולות ביחס למניות אחרים במיוחד ביחס לשוק המניות האמריקאי. שוק המניות האירופאי (stoxx600) נסחר במ"כפיל של 12.9 על הרווחים הצפויים כאשר ה-S&P500 נסחר במכפיל של 16.5. בעוד רווחי החברות בארה"ב עקפו את השיא של 2006, רווחי החברות באירופה נמוכים בכ-40% מתחת לשיא בשנת 2006, עם יציאה מהמיתון והתאוששות באירופה ניתן יהיה לראות גידול במכירות וברווחים. נראה שלשווק הארוך שוק המניות האירופאי גם אם בכפוף לתנודתיות גבוהה מהסיבות שנמנו נמצא בתמחור אטרקטיבי.

שווקים מתעוררים. השווקים המתעוררים הניבו ביצועי חסר משמעותיים לעומת

השוק האמריקאי ושווקים מפותחים אחרים. שווקים אלו סבלו מהתחזקות המטבע ופנייה עתה ביכולת התחרותית כמו גם מירידת מחירי הסחורות. עם הודעת הפד על כוונתו לצמצם את תוכנית ההרחבה הכמותית החלה יציאה מאסיבית מהשקעה בשווקים אלו. כתוצאה מכך נחלשו שערי המטבע, המניות והאג"ח של שווקים אלו. נתוני ייצור טובים מכיוון השוק בסין, במקביל להמשך ההרחבה הכמותית וצמיחה בשווקים העולמיים הביאו לעלייה ותשואה חיובית גבוהה בחודש האחרון. התאוששות בכלכלות המפותחות ישפיע בסופו של דבר על כלכלות השווקים המתפתחים, גם אם בפיגור והנ"ל ייהנו מגידול בביקוש במדינות המפותחות והתאוששות בסחר העולמי. כתוצאה מביצועי החסר ועל אף התיקון, שווקים אלו נסחרים בתמחור אטרקטיבי הן ביחס לשווקים המפותחים (נסחרים במכפיל נמוך מ-10 על סמך רווחי הצפויים השנה) והן ביחס למחירם ההיסטורי. נראה שבטווח הקצר תיתכנה מהמורות, אך לטווח הארוך בתמחור זה נראה שמדובר בהזדמנות.

ישראל. בהשוואה בין המדד המוביל בבורסה בתל אביב למדדי המניות של ארה"ב או אירופה, נראה שהשוק הניב ביצועי חסר על פני שווקים מפותחים אחרים בעולם. עם זאת, יש לשים לב שקימת שונות בביצועי מדדי המניות השונים. בעוד מדד תל אביב 25 עלה בכ-6% מתחילת השנה ואכן הניב ביצועי חסר משמעותיים ביחס למדדי מניות בעולם, מדד תל אביב 75 עלה בשיעור של כ-18% ומדד היתר 50 בשיעור של כ-35%. ההבדל בביצועים נובע מהרכבי המדדים. במדד תל אביב 25 למניות הבנקים, טבע, כיל השפעה גבוהה וביצועיהם החיוביים הכבידו על ביצועי המדד. שיעור צמיחת הרווחים של חברות אלו לא צפוי לגדול בקצב צמיחה משמעותי בשנים הקרובות כך שנראה שצפויים להכביד גם בהמשך ועל כן יש מקום לשלב גם מניות שורה שניה. שיעורי הצמיחה הצפויים בישראל עומדים על פי הערכות בנק ישראל על 3.6 (2.6 בניכוי השפעות הגז) לשנת 2013 ועל 3.4 (2.7 בניכוי תרומת הגז) בשנת 2014. על אף קצב צמיחה גבוה ברבעון השני שעמד על 5.1% האינדיקטורים הכלכליים השוטפים שיצאו לאחר מכן כגון מדד מנהלי הרכש מצביעים על היחלשות הכלכלה. נראה שגם בישראל רגיעה בתחום הגיאופוליטי במקביל לסביבת ריבית נמוכה ימשיכו לתמוך בשווקי המניות.

אם לסכם, לאור העליות בשוק האמריקאי ותמחורו ביחס לשווקים מפותחים ומתעוררים נראה שיש מקום להסיט חלק מההשקעות משוק זה לשווקי מניות האחרים. עדיין נראה שיש מקום לשלב כחלק מההקצאה אסטרטגיות לונג/ שורט בניסיון לנטרל את סיכון השוק או באמצעות מוצרים מובנים המפחיתים את ההפסד במידה של מימושים. יש להתמקד בסקטורים שמניבים ביצועי יתר בתקופות שתואי הריבית עולה.

שוק אגרות החוב. שוק אגרות החוב בארה"ב ירד בחדות לאחר נאום הנגיד במאי השנה. החשש מפני צמצום ההרחבה הכמותית ורכישות האג"ח הביאו את התשואות על האג"ח הממשלתי האמריקאי ל-10 שנים מתשואה של 1.6% ועד לשיעור תשואה של 3%. לאחר דחיית פעולת צמצום ההרחבה הכמותית שיעור התשואה על אג"ח ממשלתי ל-10 שנים עומדת על 2.65%. העלייה החדה בתשואות היוותה הידוק בתנאי האשראי, אשר לא היה רצוי על ידי הבנק הפדרלי בבחינת העוצמה. ע"פ החלטת הפד שלא לבצע צמצום, עליית התשואות היתה גבוהה ממה שתוכנן ותגובת השוק להודעתו ממאי היתה מוגזמת. ככל הנראה הריבית קצרת הטווח אינה צפויה לעלות עד שנת 2015 לפחות. העלאת הריבית תהיה תלויה בשיעורי הצמיחה, בשוק העבודה ובשיעור האינפלציה במשק האמריקאי. כל עוד שיעור עור האבטלה לא ירד מתחת ל-6.5% ושיעור האינפלציה יהיה נמוך מ-2% ובהתאם לנתוני הצמיחה, הריבית לא תועלה. בסוף 2016 ע"פ הערכות הבנק המרכזי האמריקאי הריבית תעמוד על כ-2%. תוכנית ההרחבה הכמותית צפויה להסתיים במהלך 2014. הנחת הבסיס הינן שהריבית לטווח קצר לא תעלה בזמן הקרוב ולא באופן חד. עד לסוף השנה התשואה על אג"ח ל-10 שנים עשויה לעלות לכ-3% במידה והנתונים הכלכליים לא ידרדרו.

אגח מדורג. נכון להיום, במרבית סוגי אגח החברות פרמיית הסיכון עדיין קרובה לטווח התחנות ונמצאת מתחת לממוצעים הרב שנתיים. בבחינת אגרות החוב בדירוגי השק"ע (Baa) המרווח עלה בהשוואה לתחילת השנה ועומד על 1.88, מרווח המגלם תשואה של 3.9% לשנה. לא נראה שאפיק זה אטרקטיבי להשקעה אלא לתקופות מוגבלות במטרה לקבל תשואה שוטפת גבוהה יותר בהשוואה לפיקדונות.

סתיו במצפה הימים

רוחות קרירות כבר מרפדות את שעות אחר הצהריים. לרגע אחד קטן, איננו עסוקים מכדי להבחין איך החוץ הופך מצהוב לזהוב, ואיך השמיים מתכסים לקראת שקיעה בגוון ורדרד שכולו סתיו. מזמינים אתכם לשקוע לתוך הנינוחות המערסלת של הסתיו, ליהנות מטיפולי הגוף המיוחדים לעונה ומארוחות השף שתנובת החווה מותירה בהן את טעמיה הבלתי נשכחים.

הצעה מיוחדת לנובמבר ודצמבר

אירוח לזוג ללילה על בסיס חצי פנסיון*, כולל 2 טיפולי גוף**

החל מ-1,770 ש"ח

האירוח כולל השתתפות באירועי התרבות המוסיקליים וההרצאות המיוחדות הנערכים במלון.

מצפה הימים

מלון • ספא • חווה אורגנית

להזמנות 1.800.555.666 | פרטים נוספים באתר www.mizpe-hayamim.co.il

החבילה תקפה למתארחים במוצאי שבת במהלך נובמבר-דצמבר | *האירוח על בסיס חצי פנסיון במסעדת המלון המגישה תפריט צמחוני ומנות דג. ניתן להמיר את ארוחת הערב בתוספת תשלום למסעדת השף הבריית 'מוסקט' | ** 2 טיפולי גוף של 45 ד' בספא, בשווי של 300 ש"ח לטיפול | אירוח ילדים במלון מעל גיל 10 | הכניסה לחדרים בשבת החל מ- 17:00

97 סוויטות וחדרים | חווה אורגנית, גן ובוסתן | ספא | מסעדת שף מוסקט | מסעדת הבית | מחלבה | בית מאפה | חנויות בוטיק | גלריה

עגורנים בשמי אטלנטה

מאת: עו"ד עוזי זיו, מנכ"ל

בשעה ששוק המגורים למכירה (קונדומיניום) עדיין רחוק מרמתו מלפני המשבר, ומאות אלפי דירות עדיין מוצעות למכירה על ידי כונסי נכסים, שוק המגורים להשכרה הוא אופרה אחרת. ברשימות קודמות במסגרת זו, סקרנו את ההתאוששות הדרמטית של שוק המגורים להשכרה, ועמה עליית דמי השכירות, זינוק במחירי הנכסים ותפוסה גבוהה וחסרת תקדים בהיסטוריה של שוק השכירות למגורים בארה"ב. התאוששות זו לא נעלמה מעיניהם של קבלנים וחיברות בניה; בתתי שוק (submarkets) מסויימים - בעיקר בלב מרכזים עירוניים גדולים, שכר הדירה כיום הינו כבר ברמה שמצדיקה בניה; המשמעות היא שניתן להניח ברמה טובה של וודאות שעל פני 3 שנים פרויקט בניה להשכרה יניב IRR של כ-25%. השחקנים החשובים באמת בתחום הבניה - הבנקאים, הבינו אף הם את התמורה שהתחוללה בשוק. האחרונים, שנמנעו בחמש שנים האחרונות מהעמדת מימון לפרויקטים לבניה באשר הם, הפשירו מעט וחזרו לממן פרויקטים לבניה להשכרה. לא באופן גורף, ולא בכל מקום. כאמור, נכון לרבעון ה-2 של 2013 עדיין מוקדם לבנות להשכרה בפרברים. באטלנטה לדוגמה, סך כל יחידות המגורים שבשלב תכנון פעילים עומד על כ-6000 יחידות. חלק מן הדירות

יבנה ב-2014 וחלק בשנים שלאחר מכן. כל הדירות הללו יבנו במרכזים צפופים (infill) ולא בפרברים, והן יבנו, כמעט ללא יוצא מן הכלל, ברמה של מגורי יוקרה (קלאס AA). הסיבה לכך היא פשוטה - רק שכר דירה של מגורים להשכרה ברמה גבוהה יכול להצדיק את ההשקעה בבניה שמגיעה לרמה של \$130,000 עד \$165,000 - תלוי במיקום ובעלות מרכיב הקרקע.

מה המשמעות של שובם של העגורנים? בראש ובראשונה זו עוד אינדיקציה חיובית להתאוששותה של הכלכלה האמריקאית. שוק הבניה הינו קטר כלכלי עצום שגורר אחריו רכבת ארוכה של נותני שירותים, בעלי מקצוע, אגרות וצריכה - כולם פקטורים פוזיטיביים שמשפיעים על שיפור יצירת מקומות עבודה, עליה בתל"ג, ועליה בבטחון הצרכני. שנית, שובם של הבנקאים לשוק הבניה מבשר האצה של התהליך שתחילתו במימון רכישה של נכסים מניבים (שכונות מגורים להשכרה, מרכזים מסחריים ומשרדים), ושבסופו יגיע גם לשוק הבניה למכירה (שוק הבתים והקונדומיניום). הדרך למטרה זו עדיין ארוכה, אבל מדובר בתהליך שהולך ומתעצם ומתוכנן מתגלה עוצמתה של הכלכלה האמריקאית. ■

מאת עו"ד עוזי זיו, מנכ"ל Sage Equities
www.sage-equities.com
uzi@sage-equities.com

לא צריך להיות מומחה גדול בתחום הנדל"ן כדי לדעת שעם המשבר בשוק האשראי בשנת 2007, נותרו העגורנים מחוסרי עבודה ושוק הבניה למגורים קרס יחד עם השוק כולו.

 ARMANI / CASA
Furniture & Kitchens by Giorgio Armani

מדור משפט,
ניהול ושיווק

עופר מגזניק, עו"ד LL.B, LL.M, MB.A

למכור או לא למכור, זאת השאלה. הרפורמה החדשה במסוי מקרקעין

* החל מ- 01/08/13, מס הרכישה בגין רכישת זכות במקרקעין, שאינה דירת מגורים, הועלה מ- 5% ל- 6%.

* החל מ- 01/08/13, שני שיעורים נוספים של מס רכישה בדירות מגורים להשקעה, שהן דירות יוקרה:

8% על חלק המחיר שבין 4,500,001 ₪ ועד 15,000,000 ₪

10% על חלק המחיר שמעל 15,000,000 ₪.

טיפ: לקונים דירת השקעה (שאינה דירתם היחידה), עדיף להמתין לראשית 2015, שאז יורדים מעט שיעורי מס הרכישה בגין חלק המחיר שעד 4,500,000 ₪.

* החל מ- 01/08/13, הקצאת מניות באיגוד מקרקעין (חברה שעיקר נכסיה הם מקרקעין), חברה במס רכישה, כאילו נרכשה זכות במקרקעין/דירת מגורים (לפי העניין).

טיפ: אם המקרקעין אינם רוב הנכסים בחברה, אזי הקצאת מניות אינה חייבת במס, כך שמי שמבקש לרכוש דירות באמצעות חברה, צריך לשנות את הרכב הנכסים.

* החל מיום 01/01/2014, בטל הפטור שניתן למכר דירות מגורים כל 4 שנים (סעיף 49(ב)(1) לחוק מסוי מקרקעין), נותרים בעינם הפטור רים בגין החלפת דירת מגורים יחידה כל 18 חודשים, ואף זאת רק עד לחלק המחיר של 4,500,000 ₪ ונותר בעינו הפטור בגין דירה שהתקבלה בירושה וכן, בשינויים משמעותיים, הפטור בגין מכר דירה שהתקבלה במתנה.

טיפ: מי שיש לו דירה/ות השקעה שהוא מעוניין למכור בפטור ממס, וז"כ כאי לפטור של 1 ל- 4 שנים, ימכור את דירת ההשקעה שהשבח בגינה הוא מרבי עד ליום 31/12/2013, כדי לקבל פטור מלא וחד פעמי בגינה.

*חברה המחלקת דיבידנד מריווחי שערך, יראו את כלל נכס המקרקעין עין כאילו נמכר ונרכש מחדש ביום החלוקה. (ביחס לרכישה הרעיונית מחדש לא ברור עדיין אם יחול מס רכישה, סביר שלא).

בשנת 2011, לאור האמרת מחירי הדירות (והמחאה החברתית), הממשלה ערכה רפורמה במקרקעין, שבאה לגרום להגדלת היצע בשוק, זאת בין היתר באמצעות שינויים במסוי מקרקעין בדרכים העיקריות הבאות: (א) העלאת שיעורי מס רכישה לדירה נוספת (תמרוץ שלילי לרכישת דירות להשקעה) והקלה בשיעורי מס רכישה לדירה יחידה;

(ב) הגדלת היקף הפטורים ממס שבח במכירת דירות מגורים ולרבות בגין דירות מגורים בשימוש מסחרי כגון משרדים, כל זאת באמצעות הוראת שעה שתוקפה פג באופן סופי ביום 05/05/2013.

מי שניצל הוראות אלו יכול היה למכור בפטור ממס בתקופה קצרה מאוד כ- שלוש דירות, כאשר שתיים מהן זכו בפטור (מוגבל עד 2.2 מיליון ₪ כל אחת) גם אם לא שימשו למגורים.

הממשלה נכשלה. הרפורמה לא עבדה כמצופה, היצע לא גדל והמחירים בשוק הנדל"ן הוסיפו להאמיר.

בנוסף, לאחר התחלפות הממשלה ב- 2013, התגלה שיעורו עצום הממדים של הגרעון.

בעקבות אלו, חוקקה (השנה) רפורמה חדשה, במרכזה: ביטול הפטור ה"כללי" ממס שבח על מכירת דירת מגורים מזכה אחת לכל 4 שנים; העלאת שיעורי מס הרכישה עם דגש נוסף על דירות יוקרה; חיוב הקצאת מניות באיגוד מקרקעין במס רכישה, ביטול הטבות במס רכישה ופטורים ממס שבח לתושבי חוץ וחיוב במס שבח על רווחים במכירת "דירות יוקרה", גם בדירות פטורות, ביחס לחלק הגבוה מ- 4.5 מיליון ₪.

עם זאת, בשל הקושי בתחולה רטרואקטיבית הלכה למעשה על מי שתכנן ופעל לפי החוק הנוהג קודם לרפורמה ובשל הרפורמה עלול להיפגע באופן משמעותי, נקבעו הוראות שעה, לתקופה בת כ- 4 שנים שבאות להקל את הפגיעה ובאמתחתן צפונות מספר הוראות שיש בהן הטבות יפות, "סוכריות" של ממש.

במאמר זה, אעמוד רק על מקצת הדברים ומפאת קוצר היריעה ובשל מורכבות הנושא, ראוי להעמיק בו.

* החל מיום 01/01/2018, מכירת דירת מגורים מזכה בידי יחיד, שאינה פטורה ממס, תחויב במס השבח כך:

בגין חלק השבח האינפלציוני המשויך לתקופת האחזקה של עד שנת 1993, מס בשיעור 10% בגין חלק השבח הריאלי המשויך לתקופת האחזקה של עד 01/01/2014, מס בשיעור 0% בגין חלק השבח הריאלי המשויך לתקופת האחזקה החל מיום 01/01/2014, מס בשיעור 25%. בדירה ששווי מעל התקרה (4.5 מיליון ₪), יחויב גם השבח היחסי שבגין החלק שמעל התקרה.

לאור כל השינויים התכופים במיסוי מקרקעין, לא ניתן לומר האם השינויים כאן כדי להישאר או שהשינויים הנוכחיים יהיו רק חוליה בשרשרת. עם זאת, אנו רואים מגמה מתמשכת של ביטול פטורים על רווחי הון, החל ממיסוי הרווחים בבורסה ועד ביטול הפטור "הכללי" על שבח מדירות מגורים אחת לכל 4 שנים ואין סיבה מיוחדת לחשוב שהמצב ישתנה מהותית. יתכן שגם הפטור למתנה או לירושה יבוטלו בהמשך כפי שכבר הוצע.

* האמור לעיל מהווה סקירה כללית עקרונית וחלקית, אינו מהווה חוות דעת ו/או ייעוץ משפטי או כלכלי או מסחרי ולכל מקרה ספציפי, יש להיוועץ עם מומחה כדי שיבחן את העובדות הספציפיות ויתן חוות דעתו. ■

הכותב הינו שותף במשרד עו"ד מגזניק-שני

* בתקופת המעבר, 01/01/2014 - 31/12/2018, ניתן למכור דירה מגורים יחידה בפטור של 1 ל-18 חודשים (כאשר הסכום מעל 4.5 מיליון ש"ח ימוסה).

מי שיש לו יותר מדירה אחת יכול למכור [הנה באות ה"סוכריות"] עד שתי דירות מגורים, כאשר המס בגינן יחושב באופן לינארי לתקופת ההחזקה, כך שבגין החלק של השבח לתקופה של עד 01/01/2014, המס יהיה בשיעור 0% ועל יתרת השבח מס בשיעור של 25% ובלבד שמתקיימים כל התנאים להלן:

התנאים לשיעור המס המיוחד במכירה הם: במכירת אחת הדירות היה המוכר זכאי לפטור של 1 ל-4 שנים, אילולא בוטל, המכירה אינה לקרוב ואם המדובר בדירה שהתקבלה במתנה התמלאו כללי הצינון (אחזקה בתקופות שונות בין שנה ל-3 שנים).

טיפ: מי שמעונין למכור דירות כאלו, כדאי לו למכור אותן ב-01/01/2014 (מוצ"ש) או מיד לאחר מכן, כדי שעל רוב השבח יקבל שיעור מס 10%! תשומת הלב, כי מוכר שאינו עומד בתנאים, ימוסה בגין חלק השבח האינפלציוני המשויך לתקופת האחזקה של עד שנת 1993, מס בשיעור 10% וכן בנוסף, בגין חלק השבח הריאלי המשויך לתקופת האחזקה של עד 07/11/2001, מס בשיעור המס השולי שלו; בגין חלק השבח הריאלי המשויך לתקופה שבין 07/11/2001 ועד ליום 31/12/2011 מס בשיעור 20% ובגין יתרת השבח הריאלי מס בשיעור 25%.

חנוכה Safari Club 2013
ספארי בטנזניה ונופש בזנזיבר
בטיסת סאנדור ישירה (אל-על)
9 ימים 8 לילות 29.11-7.12.2013

למידע נוסף והזמנות 03-5617021
www.safaricompany.co.il
info@safaricompany.co.il

צילום: דן ליננברג, במסע עם ספארי קומפני

מדור רפואה
קונבנציונאלית וטבעית

ד"ר ראובן ברק, רופא (MD) המטפל ברפואה סינית, תזונה וצמחי מרפא במרפאתו בתל אביב

עובר בטל

הגוף המתקרא ADI (Alzheimer's Disease International), מפרסם כל שנה את דו"ח האלצהיימר העולמי, ממנו ניתן ללמוד ולקבל נתונים רבים. (הנה הדו"חות ל-2009, ולשנת 2010). אני בטוח שאף אחד מקוראי לא יופתע מן העובדה שהמדע (או הרפואה, שהיא, כידוע, לא בדיוק מדע) אינו יודע את הגורם להתפתחות מחלת האלצהיימר. אנחנו יודעים רק מהם הממצאים במוח בנתיחה שלאחר המוות, אז מוצאים פלאקים של חלבון, בשם beta-amyloid במרווחים שבין תאי המוח, ומבנים הקרויים Tangles, שהם משקעי חלבון בשם Tau בתוך תאי העצב. החוקרים מנסים להבין את הקשר בין תופעה זו לבין אלצהיימר. ומשערים, בין השאר, כי חלבונים אלה חוסמים ומפריעים לתקשורת הבין-תאית, ובכך משבשים העברת אינפורמציה בתוך המוח. מישקע עים אלה קיימים אמנם בכל אדם ככל שהוא מתבגר, אבל אצל חולי אלצהיימר הם מרובים פי 2 מאשר אצל הבריאים. מהם גורמי הסיכון לחלות באלצהיימר? (שימו לב שיש עוד סוגים ומיני דמנציה, אלצהיימר הוא רק מחלה אחת שהופכת אנשים ל"עובר בטל").

- **גיל:** ככל שאדם מבוגר יותר יש לו סיכוי רב יותר לחלות, בגיל 65 חולה באלצהיימר אחד מכל 8 איש. החל מגיל 65 הסיכוי לחלות מכפיל עצמו כל 5 שנים. כך שבגיל 85 כמעט כל אדם שני כבר סניילי.
- **סיפור משפחתי:** אנשים שיש להם הורה או אח עם אלצהיימר נמצאים בסיכון פי 2 או 3 לחלות גם, ככל שיש יותר בני משפחה חולים- רבים יותר הסיכויים לכך. הסיבה לכך נעוצה בשני גנים לפחות, אחד, שמו ApoE 4, המעלה את הסיכוי אבל לא מביטיח את התחלואה, והשני הוא גן "דטרמיניסטי" deterministic gene, נדיר, הקיים בכמה משפחות בעולם, ונוכחותו מביטיחה בוודאות אלצהיימר.
- **אורח חיים:** להלן כמה עובדות שידיעתן עשויה לסייע במניעת או עיכוב אלצהיימר: נמצא קשר בין חבלות גולגולת לסיכון לפתח אלצהיימר, לכן חבישת קסדה וחגירת חגורת בטיחות, והמנעות מפעילויות הכרוכות בנפילה וחבלות גולגולת הם מרכיבי באורח החיים שניתן לשלוט עליהם ובכך לצמצם את הסכנה.
- פעילות גופנית מגנה מפני אלצהיימר על ידי הורדת עומס העמילואיד.

כשהייתי ילד, בארגנטינה, דברו המבוגרים ביניהם כמו בן בספרדית, אבל זו הייתה מתובלת בתוספת מלים ביידיש, עברית במבטא אשכנזי ורוסית. זכר להיסטוריה של כולנו, שכללה הגירה ומעבר בין מדינות, תרבויות, שפות ותפיסות עולם. גם ילידי ארגנטינה (כמו סבתא שלי) דברו כך, בני הדור השני, הורינו, במידה פחותה, ואנחנו, הדור השלישי, כמעט ולא, אבל למרות שלא השתמשנו בהם, הבנו את המושגים. מושג אחד שהיה נלחש מפה לאוזן היה "אויווער - באַטל" (יש לבטא oiver-botl), שכו"לם ידעו שהכוונה בו היא לסניליות, זה בדרך כלל הלך כך (בספרדית):

- "פגשתי את פלוני" ME ECONTRE CON FULANO
- "איך הוא?" ?COMO ANDA

- "הוא כבר אויווער - באַטל" ESTA YA OIVER BOTL

והכל היה מובן. רק כעבור שנים, אחרי שהגענו לארץ והעברית הפכה להיות השפה שלנו, הבנתי ששתי המלים האלה הן בעצם המושג עוֹבֵר בְּטֵל, שמקורו במשנה (סדר נזיקין, מסכת אבות, פרק ה, משנה כא למי שחשוב לו), ופירושו "זה שעבר זמנו ואין בו עוד תועלת". הפסוק המלא, שבחלקיו מוכר לרובנו, הוא: "בְּן חֲמֵשׁ שָׁנִים לְמִקְרָא, בֶּן עֶשְׂרִי לְמִשְׁנָה, בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לְמִצְוֹת, בֶּן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה לְתַלְמוּד, בֶּן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לְחֻפָּה, בֶּן עֶשְׂרִים לְרֵדוּף, בֶּן שְׁלֹשִׁים לְכֵת, בֶּן אַרְבָּעִים לְבִינָה, בֶּן חֲמִשִּׁים לְעֵצָה, בֶּן שְׁשִׁים לְזִקְנָה, בֶּן שִׁבְעִים לְשִׁיבָה, בֶּן שְׁמוֹנִים לְגִבְוָה, בֶּן תִּשְׁעִים לְשׁוֹחַ, בֶּן מֵאָה כְּאֵלוֹ מֵת וְעֹבֵר וּבְטֵל מִן הָעוֹלָם". וכיוון שהמשפט בן ששים לזקנה הלחיץ אותי באופן אישי (אני מתקרב לשם), אז הלכתי לבדוק, ומצאתי שבפירוש נאמר "זקן - זה שקנה חכמה" אז נרגעתי, יש לי עוד זמן. ההקדמה היא כי אני הולך לדבר על סניליות, דמנציה, אלצהיימר או שטיון, תקראו לזה איך שבא לכם, זו המגפה העומדת במקום השביעי ברשימת המחלות הפוגעות באנושות. במאמר שהתפרסם בשנת 2005 בעתון הרפואי החשוב לנצט העריכו את מספר חולי השטיון העולמיים בכ- 24.3 מיליון, כשבכל 7 שניות מתווסף חולה חדש. בשנת 2010 היו בעולם כבר 35.6 מיליון שלקו בזה, וההערכה היא שב 2050 יהיו 115 מיליון, הרוב הוא במדינות המתפתחות, (כרגע הם מהווים "רק" 58% מכלל החולים בעולם, אבל ב 2050 הם יהוו 71% מכלל הולקים, "בזכות" עליית תוחלת החיים בסין, הודו ומזרח אסיה).

• תזונה בריאה ומאוזנת מגנה מפני אלצהיימר.

• המנעות מעישון כנ"ל.

• פעילות חברתית (אינטראקציות חברתיות) מסייעת בכך, אנשים שיש להם חברים, גם אם הקשר הוא טלפוני או דרך האינטרנט, חולים פחות.

• פעילות אינטלקטואלית: לימוד, קריאה, פתירת חידות/תשבצים בעיות, כל עיסוק המצריך עיסוק מנטלי מגן מפני אלצהיימר (כבר עכשיו תדאגו לכם להובי).

• שמירה על הלב. נמצא כי אנשים שאינם חולי לב וכלי דם חולים פחות באלצהיימר ובסוגי דמנציה אחרים.

• מחקר שפורסם עוד ב 2007 טוען שאלצהיימר הוא בעצם "סוג של סוכר רת", בו יש הפרעה בקולטני האינסולין, ועל כן, כל הפעולות הננקטות למניעת סוכרת ושמירה על שליטתה אמורות להיות טובות גם באלצהיימר.

• ויטמין D, עליו כתבתי לא מעט כבר מסתבר כחיוני לשמירת תפקודים קוגניטיביים תקינים.

• כורכומין החומר הפעיל בכורכום מונע שקיעת עמילואיד ומפרק פלא-קים, לכן תאכלו כורכום, או קחו כדורי כורכום, תבלין זה, הידוע בהיותו אנטי-דלקתי רב עוצמה, מעכב או מונע אלצהיימר. ומשפר תפקוד מנטלי.

• צריכת שמן קיק, שמשמטב שהוא מגן על מערכת העצבים.

• צמצום הצריכה בשמנים עשירים באומגה 6, שכנראה מעלה את הסיכון של אלצהיימר, עובדה עליה כבר כתבתי בעבר, והמתקשרת לבעיות נוספות הנובעות מיחס לא נכון בין אומגה 3 לאומגה 6 במזון, בעיה הידועה כ"פרדוקס הישראלי".

• החל משנות ה-60 של המאה הקודמת מתפרסמים מאמרים המקשרים בין ביטול בכלים מאלומיניום ואחסון מזון בכלים אלה לבין שכיחות אלצהיימר, ולפחות במקרה אחד נמצא קשר ישיר לכך.

• הזכרתי כבר בעבר את הקשר בין רמות ויטמין B12 נמוכות וניוון המוח.

• על פי הנאורולוג פרופסור לייף סלפורד Professor Leif Salford, מאוניברסיטת לונד בשבדיה (הייתי שם, עיר משעממת להחריד), שימוש בטלפון סלולרי גורם לא רק לסרטן המוח אלא כנראה גם לאלצהיימר.

• סדרה של מחקרים הראו קשר הדוק בין סוכרת, רמות אינסולין ואלצהיימר (היו שאפילו השתעשעו עם הרעיון של "סוכרת מסוג 3", שקשור רה לעמידות לאינסולין), מסקנת כולם היא ששמירה על משקל גוף תקין, תזונה מאוזנת, עם מיעוט סוכר ומדד גליקמי נמוך, ופעילות גופנית מסייעים למניעת אלצהיימר.

• לאחרונה מתרוצצים מיילים המספרים שחמאת/שמן קוקוס הינה תרופת למחלה, אלא אף משפרת ומחזירה לאחור במצבים בהם המחלה כבר קיימת, הסיבה לכך היא כנראה שבשמן/חמאת קוקוס יש רמה גבוהה של טריגליצרידים בעלי שרשרת באורך בינוני (medium chain triglycerides (MCT) הנה עוד חומר וסרטים על העניין למעוניינים), לכן, השתמשו בשמן קוקוס, כי לפחות לפי רופאה אחת - זה ריפא את

האלצהיימר של בעלה (ראו את הראיון איתה בתוכנית טלביזיה).

• יתר לחץ דם, כשהערכים הסיסטוליים (זה הערך הגבוה מבין שני הערכים) הוא יותר מ-20 מ"מ כספית מעל הנורמה- מסכן בנזק לרקמת המוח. (הרקמה הלבנה) תשמרו על לחץ דם של לא יותר מ-140 סיסטולי.

• זו לא אגדה, הצמח גינקו בילובה כנראה באמת עוזר להפחתה באובדן הזכרון ובמניעת אלצהיימר.

• תלמדו (ודברו) עוד שפה, על פי מחקר מקנדה, אנשים שהם בילינגואל BILINGUAL, כלומר דוברי 2 שפות, דוחים התפתחות דמנציה, כי השימוש בשתי השפות מפתח מסלולים נוספים במוח, שמשמרים קוגניציה.

• ממצא מעניין בחולי אלצהיימר הוא רמות גבוהות של phospholipid hydroperoxides PLOOH) בכדוריות הדם האדומות, מחקר מן British Journal of Nutrition מגלה שצריכת אנטי-אוקסידנט רב עוצמה בשם astaxanthin, מוריד את רמת ה-PLOOH בדם ב-40% 50%, מאיפה משיגים את החומר הזה? מאצות, דגים ופירות ים הניזונים מאצות, עוד אנטיאוקסידנט רב עוצמה שעוזר להלחם באלצהיימר הוא חומצה אלפא-ליפואית (Alpha-lipoic acid ALA) הנמצאת כמעט בכל מזון, אך ברמות גבוהות יותר בכליות, לב, כבד, תרד, ברקוקולי ומיצוי שמרים (כגון שמרי בירה ו-MARMITE).

יש עוד מלא מחקרים והצהרות, אבל אני מפסיק, כי זה כבר הופך למעיק... תיהיו בריאים, ותהנו כמה שיותר מהחיים.

ד"ר ראובן ברק הוא רופא (MD) המתפל ברפואה סינית, תזונה וצמחי מרפא במרפאתו בתל אביב. טלפון: 03-5256801 דוא"ל: ruvenb@netvision.net.il אתר: <http://www.drbarak.com>

מדור רפואה
קונבנציונאלית וטבעית

ד"ר אירית ארבל, סגנית נשיא חברת סאביסל

מגמות וחידושים באבחון סרטן

איתור ואבחון תחלואה בסרטן דרך בדיקה מעבדתית הוא אחד התחומים בעלי פוטנציאל הגידול העיקריים בשלוש עד חמש שנים הבאות. אף כי אבחון מוקדם של סרטן עדיין מחכה לפתרון, התחום של בדיקות לאבחון סרטן התרחב באופן ניכר לאחרונה.

היום, אבחון הסרטן אינו מצטמצם רק לזיהוי האם לחולה יש סרטן, אלא בא לתמוך בפיתוח תרופות, בזיהוי המחלה לפני שתופעות נראות אצל החולה, ולבקר את איכות הטיפול התרופתי, כמו כן ישנם בדיקות השואפות לנבא רגישות לסרטן, ואף מכוונות לזהות מי מהחולים יגיב או לא יגיב לטיפול כזה או אחר. התחומים העיקריים בתחום איתור הסרטן הינם:

אפי-גנטיקס

האבחון כאן אינו של הגן אלא לזיהוי שינוי שעוברת מולקולת ה-DNA כאשר רצף ה-DNA עצמו אינו נפגע. השינויים שמחפשים המדענים בשיטה זו היא הוספה של קבוצות מטיליות ל-DNA הגורמות להפעלה או דיכוי של חלוקת התאים. קיומם או חסרונם עוזר באיתור מוקדם של המחלה או של קצב התקדמותה האם מהר או לאט.

סמנים ביולוגיים

תחום זה התפתח וגדל לכמעט 2 מיליארד \$ בשנים האחרונות. האבחון כאן הוא של סרטן ברמה המולקולרית בעקבות זיהוי של סמנים שונים המאפיינים מחלות סרטן שונות. יחד עם זאת, הקושי הרב בגילוי סמנים חדשים הוא הגורם המעכב בתחום זה. יש לציין כי זיהוי הסמנים לסרטן יעיל יותר בשלבים מאוחרים של המחלה, כאשר הגידול הסרטני ניכר יותר. בין הסמנים השונים, ניתן לזהות שתי משפחות יוצאות דופן: סמנים מנבאים תגובה וסמנים טיפוליים.

גנומיקס

מאז זיהוי רצף הגנום האנושי, תחום זיהוי הסרטן בעזרת הגנים, הפך למונח ש"באופנה". אף כי יש הטוענים כי ההבטחה של אבחון מלא בעזרת הגן האנושי עדיין רחוקה, השימוש בגנים עושה דרכו לתחום אבחון הסרטן. תחום זה מתבסס על חיפוש של מוטציות בגנים הידועים כקשורים לסרטן, ורגישות מוטציות אלו לטיפול תרופתי כזה או אחר.

גנומיקס אישי

כאן נערך מיפוי פרטני של הגן האישי של החולה לבדיקה האם בגן שלו עצמו יש פגיעות מיוחדות לסרטן כזה או אחר ואיזה תרופה תתאים לו. שיטת אבחון זו אינה באה רק לזהות את הסרטן ולטפל בו, אלא לתת לאדם מידע על הסיכון שהוא נושא לחלות, ולאפשר לו לשנות את אורח חייו על מנת להקטין את סיכוי התפרצות המחלה אצלו.

השימוש בגנים עושה דרכו לתחום אבחון הסרטן. תחום זה מתבסס על חיפוש של מוטציות בגנים הידועים כקשורים לסרטן, ורגישות מוטציות אלו לטיפול תרופתי כזה או אחר.

סמנים מנבאי תגובה - נותנים לרופאים מידע איך יגיב החולה לתרופה כזו או אחרת וכך עוזרים בטיפול יעיל יותר. גם בתחום פיתוח תרופות חדשות, הסמנים עוזרים בצמצום אוכלוסיית הבדיקה של תרופה ומי קצרים את תקופת הניסוי של תרופות חדשות והבאתן לשוק.

סמנים טיפוליים - סמנים העוזרים לנבא איך המחלה תתפתח אצל אדם כזה או אחר ללא קשר לטיפול שיקבל.

אימונו מטבוליזם - טכנולוגיה הבנויה במיוחד לאבחון מוקדם של מחלות כולל סרטן ומחלות אוטואימוניות. מתברר כי הדבקות במחלות ושינוי מבנה התא כמו שמתרחש בזמן סרטן, מזהה ראשון על ידי המערכת החיסונית של הגוף עצמו. המערכת החיסונית מאוקטבת בשלב זה לפעול נגד הפולש או בתא שעבר שינוי, ולהשמידו. התגובה הראשונית של המערכת החיסונית הינה סבוכה, תוך שימוש במספר מנגנונים בגוף ובעזרת תאים שונים המתואמים לכל פולש או גוף זר או שונה. שיטת האימונו מטבוליזם מאתרת שינויים אלו, מתרגמת את המנגנונים השונים וכך מצליחה לזהות את סוג המחלה.

האבחון והטיפול המשולב

חברות התרופות פיתחו יותר מ 300 תרופות חדשות לטיפול בסרטן. שילוב נכון של אבחון ביחד עם טיפול יאיצו את גידול השוק על ידי קישור מכירה של תרופות למנגנוני אבחון (יודע כמודל Dx-Rx). זהו שלב נוסף בפיתוח סמנים מנבאים אשר במקום להאיץ את התפתחות תחום התרופות, הם יביאו למתן אפשרות לרופא לבחור את התרופה הנכונה לחולה הספציפי ובכך ליעל את שלב הריפוי תוך מדידת יעילות הטיפול. חברות הביטוח והטיפול הרפואי השונות הינם בעלי השפעה רבה בבחירת התרופות העתידיות ובאפשרותם ללחוץ את יצרני התרופות לפתח לא רק תרופות אלא לשלב מנגנוני אבחון עם ריפוי. היום שילוב זה מתפתח מהר ורק בשנת 2010 הוקמו 25 שותפויות חדשות בין חברות התרופות למתן תרופות לטיפול לחברות בעלות כלים לאבחון. ■

ד"ר אירית ארבל סגנית נשיא חברת סאביסל לגילוי מוקדם של סרטן באמצעות בדיקת דם פשוטה.

מחקר חדש מראה כי לוחמים הנוטים להדחיק ולהתעלם מאיומים מועדים יותר לפתח "הלם קרב" היציאה לפעילות המבצעית.

ענו מדוע דווקא אנשים מסוימים סובלים מהפרעה, בעוד שאחרים מצליחים להתגבר על החוויות הקשות ולהמשיך הלאה. המחקר שלנו הוא מהגדולים והשפאתניים שנעשו בעולם בנושא זה.

לראשונה: החיילים נבדקו לפני ואחרי חוויית הלחימה
במהלך הפרויקט זכו פרופ' בר-חיים והחוקר אילן ולד (שזו הייתה עבודת הדוקטורט שלו) לשיתוף פעולה מלא מצד"ל, שהכיר בחשיבות המחקר, ואפשר להם גישה אל החיילים. החוקרים בדקו קבוצה גדולה של כ-1,100 חיילי חי"ר בשלוש נקודות זמן: בשבוע הראשון של הטירוף, נות, חצי שנה אחר כך - ממש לפני תחילת הפעילות המבצעית, ובתום שישה חודשים של פעילות מבצעית ביהודה ושומרון או ברצועת עזה. "ייחודו של המחקר בכך שהוא פרוספקטיבי - כלומר, הוא מתחיל בנקודה שבה הנבדקים עדיין לא נחשפו לחוויית הלחימה, ומלווה אותם בהמשך הדרך", מסביר פרופ' בר-חיים. "עד היום נערכו מרבית המחקרים בדיעבד - כלומר, הם התמקדו באנשים שכבר סובלים מההפרעה, ולכן התקשו להבחין בין בעיות קודמות, שהחמירו, לבין תסמינים של המחלה עצמה. אנחנו בדקנו קודם כל את מצבם של החיילים מיד לאחר גיוסם, והשווינו את הממצאים ההתחלתיים לאלה שהתקבלו מאוחר יותר".

הבדיקה הפסיכולוגית העיקרית שעברו החיילים נועדה למדוד הטיות קשב כלפי איום. הטיות אלה נמדדות באמצעות מטלות מחשב מתור חכמות הבוחנות את דפוסי הקצאת הקשב של החייל. כלומר: באיזו מידה נמשכת תשומת לבו אל איומים שמופיעים על מסך המחשב? בנוסף נגבו מהלוחמים עדויות סובייקטיביות על מצבם הנפשי בכל נקודת זמן, ונלקחו מהם דגימות רוק לצורך בדיקות DNA. מדד נוסף היה עצימות הלחימה: החוקרים שוחחו עם החיילים על אירועי לחימה שבהם השתתפו, והבחינו בין חיילים שהוצבו באזורים של חיכוך גבוה (שכם, הקסבה של חברון, כיסופים בגבול עזה וכד') לבין חבריהם שפעלו באזורים שקטים יחסית.

חוקרים מאוניברסיטת תל-אביב מצאו כי חיילים הנוטים להדחיק איומים נמצאים בסיכון גבוה יותר ללקות בהפרעה פוסט טראומטית, ומבקשים לפתח תכנית מיוחדת של אימון קשבי לפני היציאה לפעילות המבצעית.

בדיקות הטיית קשב שנערכו לחיילים קרביים בצה"ל העלו כי חיילים הנוטים להימנע או להתעלם מהאיום ממש לפני תחילת הפעילות המבצעית וגם במהלכה - נמצאים בסיכון גבוה יותר לפתח הפרעה פוסט טראומטית במהלך שירותם הצבאי. זוהי מסקנתו החשובה של מחקר חדש שערכו חוקרים באוניברסיטת תל-אביב בשיתוף עם המחלקה לבריאות הנפש בצה"ל, המכון הלאומי לבריאות הנפש (NIMH) בארה"ב וביה"ס לרפואה 'מאונט סיני' בניו יורק. המחקר מתפרסם היום בכתב העת המוביל JAMA Psychiatry של ההסתדרות הרפואית האמריקאית, וכבר זוכה להתעניינות רבה בעולם.

מי מועד ללקות בהלם קרב?

הפרעה פוסט טראומטית, המוכרת לרבים בכינויה 'הלם קרב', היא בעיה קשה ונפוצה למדי בארצנו למודת המלחמות. לא מעט לוחמים נושאים איתם פגיעה נפשית מעיקה במשך שנים רבות, ובמקרים חמורים היא עלולה לשבש את כל מהלך חייהם. פרופ' יאיר בר-חיים, ראש ביה"ס למדעי הפסיכולוגיה באוניברסיטת תל-אביב, ביקש לבחון את גורמי הסיכון לתופעה, ויותר מכך: לחפש לה מענה.

"השאלה הגדולה היא: האם ניתן לחזות מראש מי מועד ללקות בהפרעה פוסט טראומטית, ואם כן, האם וכיצד ניתן למנוע זאת?" אומר פרופ' בר-חיים. "כיום ידוע שכאשר חיילים נחשפים לחימה קשה, עד 20% מהם יפתחו לאחר מכן תסמינים קליניים של פוסט טראומה (PTSD – Post Traumatic Stress Disorder). עד היום לא ידענו

של אימון קשבי, עבור חיילים קרביים הנמצאים בסיכון גבוה יותר ללקות בהפרעה פוסט טראומטית מעצם אופי פעילותם. במסגרת האימון המתוכנן יתרגלו הלוחמים מטלות מחשב, ובאמצעותן ילמדו להקצות קשב לאיומים במקום להימנע מהם - וכל זאת עוד לפני היציאה לפעילות מבצעית. התקווה היא שבדרך זו ניתן יהיה להפחית את תסמיני ההפרעה, ולהקל על סבלם של רבים. ■

פרופ' יאיר בר חיים שותף למחקר המשך גדול הנערך בימים אלה עם צבא ארה"ב, שמתמקד בהסתגלותם של חיילים משוחררים לחיים נורמטיביים בחברה. בעקבות תוצאות המחקר יוחלט אם להנהיג גם שם את תכנית הטיפול החדשה.

אימון חדש ללוחמים: הקצאת קשב לאיומים

לאחר שקלול כל המדדים והנתונים, הגיעו החוקרים למסקנות מרתקות: "בדיקת הטיית הקשב הראתה לנו שחיילים שנוטים לפתח הימנעות או התעלמות מאיום - ממש לפני וגם תוך כדי תקופת הפעילות המבצעית - נמצאים בסיכון גבוה יותר לפתח הפרעה פוסט טראומטית", אומר פרופ' בר-חיים. בנוסף חשף המחקר כי לרמת הקשב לאיומים יש רקע גנטי. נמצא כי לגן מסוים, הקשור לפעילות הסרטונין במוח, יש מספר מופעים, המשפיעים באופן שונה על רמת הקשב לאיומים - ומכאן גם על החוסן או הסיכון להפרעה פוסט טראומטית. דווקא המופע הפחות יעיל של הגן, כך התברר, הוא זה שהגן על החיילים מפני תסמונת הלם קרב. "מסקנות אלה מסייעות לנו להבין מהם הגורמים היוצרים סיכון מוגבר ללקות בהפרעה, ולנסות לשנות אותם", מבהיר פרופ' בר-חיים. על סמך תוצאות המחקר מבקשים החוקרים לפתח תכנית מיוחדת

בדיקת נאותות להשקעה בקרן גידור

במהלך השנים האחרונות משקיעים פרטיים רבים נחשפים להשקעה בקרנות גידור ושותפיות השקעה פרטיות. אחת לתקופה מסתבר שמאחורי ההשקעה המוצעת עומדת תרמית או מבנה השקעות רשלני ביותר. תחום קרנות הגידור ושותפיות ההשקעה הנו תחום סבוך ומורכב ומצריך ידע וניסיון רב לבחינת סיכוני ההשקעה.

שרות חדש של פיננסים:

בדיקת נאותות טרם ביצוע השקעה בקרן גידור לבחינת סיכוני השקעות, סיכוני מיסוי וסיכוני תרמיות וגניבה.

לפרטים נוספים ו/או לקביעת פגישה אישית לא מחייבת:
www.finance-inst.co.il ,07777-83000

הרשת החברתית של תאי הסרטן

האזורים בהם ניתן להתיישב ולפתח גרורות, מתאר פרופ' בן-יעקב. רק לאחר השלמת תהליך זה, עוזבות הגרורות את מקור הגידול הסרטני ומתפשטות בגוף. בנוסף, יש ביכולתם של תאים סרטניים לשנות את סביבתם ולהכריח תאים בריאים לספק להם תמיכה והגנה באמצעות שינויים גנטיים, בדומה לחיידקים.

לבלבל את האויב

לדברי פרופ' בן-יעקב, חקר התנהגותם החברתית של תאי סרטן יכול להוביל לכיווני מחקר חדשים ולדרכים חדשות להתמודד עם המחלה, לדוגמה, פיתוח סוג חדש של תרופות נגד סרטן אשר משותפות את התקשורת בין התאים ושולחות מסרים שגויים על מנת להאט או לעצור את התפשטות המחלה. בין היתר, חקר פרופ' בן-יעקב בעבר את תופעת הקניבליזם בקרב מושבות חיידקים ופיצח את הקוד התקשורתי שהוביל את החיידקים להרוג זה את זה. בן-יעקב מציע לבחון את תופעת ה"קניבליזם" גם בקרב תאי הסרטן. תאים לעיתים טורפים אחד את השני כאשר משאביהם נגמרים. בעזרת האותות הנכונים יתכן כי חוקרים יוכלו להורות לתאי סרטן לתקוף ולחסל האחד את השני. הצעה נוספת שהעלה צוות המחקר קשורה ביכולתם של תאי סרטן להיכנס ל"תרדמת" כאשר החולה עובר כימותרפיה ולהתעורר שוב לאחר סיום הטיפול. על פי פרופ' ליון ייתכן כי היכולת לפענח את אמצעי התקשורת בין תאים סרטניים תאפשר לרופאים "לעורר" את אותם תאים רדומים ולהורגם על ידי שליחת מסרים מתאימים. מסרים אלו יכולים להישלח באמצעות חיידקים. חוקרים אחרים כבר הדגימו בעבר כי חיידקים מוזרקים הצליחו "להערים" על תאי סרטן ו"ללמד" את מערכת החיסון לזהות את התאים הסרטניים ולחסלם. "יתכן ואנו נכנסים לעידן חדש של 'מלחמה סייבר ביולוגית' בסרטן שבה מדענים יכולים לרתום את האינטליגנציה של החיידקים על מנת להביס תאים סרטניים, מסכם פרופ' בן-יעקב. ■

מחקר חדש שופך אור על הדמיון בין התקשורת החברתית של חיידקים לזו של תאים סרטניים ומציע כיווני מחקר חדשים למאבק בסרטן

הפייסבוק של החיידקים ושל תאי הסרטן

במעבדתו של פרופ' אשל בן-יעקב מבית הספר לפיזיקה ולאסטרונומיה בפקולטה למדעים מדויקים ע"ש ריימונד ובברלי סאק" לר חוקרים את התנהגותם החברתית של חיידקים. אולם, לא רק החיידקים חולקים ביניהם תקשורת חברתית ענפה. "כמו החיידקים, גם תאי סרטן מסתמכים על תקשורת ועל שיתוף פעולה", טוען פרופ' בן-יעקב. שיתוף פעולה בין חוקרי מעבדתו של פרופ' בן-יעקב ובין החוקרים האמריקאיים פרופ' דונלד קופי, חוקר סרטן מאוניברסיטת ג'ונס הופקינס, ופרופ' הרברט ליון מאוניברסיטת רייס, העלה תוצאות מעניינות אודות התנהגותם החברתית של תאי סרטן. המחקר מצביע על דמיון בין מנגנון התקשורת החברתית של חיידקים לבין מנגנון התקשורת שחולקים תאים סרטניים בגופם של חולים. המודל שמוצג במחקר מתאר שיתוף פעולה בין תאי סרטן המאותתים זה לזה על אזורים בהם ניתן להתיישב ולפתח גרורות סרטניות. תוצאות המחקר התפרסמו בכתב העת המדעי Trends in Microbiology.

ריגול ומודיעין

תאים בריאים בגוף מתנהגים בהתאם לאותות ולהוראות הכימיים והפיזיקליים שהגוף שולח. לעומתם, חיידקים ותאים סרטניים מצליחים להתרבות על ידי עקיפה של מערכת החיסון ושיגור מסרים לשיבוש פעילותה. בכדי להשיג יעדים אלו, משתמשים תאי הסרטן באינטראקציות מורכבות על מנת לחלוק משאבים ולחלק משימות באופן יעיל בינם לבין עצמם. "לפני שתאים סרטניים מתפשטים בגוף ויוצרים גרורות, הם שולחים לכל חלקי הגוף נציגים המתפקדים כתאי ריגול, ומנווטים את תאי הסרטן במקור הגידול אל

לאחרים זה מכשול
בשבילנו זה אתגר

Grand Cherokee 2014

רכב השטח-פנאי שגרף את מספר הפרסים הגבוה בעולם*

שנים של התבוננות בשטח, למידה, מחקר ופיתוח הובילו אותנו לחזית הטכנולוגית של רכבי השטח • מנוע עוצמתי של 282 כ"ס בנזין או 247 כ"ס דיזל לבחירתכם • מסך מולטי מדיה 8.4 אינץ' • תיבת הילוכים חדישה בת 8 הילוכים לחוויית נסיעה שקטה וחسכונית • עיצוב פנים יוקרתי ומפנק • בדגמי לימיטד - גג שמש פנוראמי ואופציה למתלי אוויר מתכווננים לנסיעה אופטימאלית בכביש ובשטח • החל מ-299,900 ש"ח לדגם לרדו בנזין.

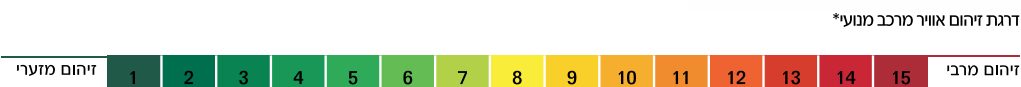
* על פי אתר www.cars.com מתאריך ה- 29.8.2013

מכשירי תנועה
מכונית טובה מבית טוב

***9445**
www.jeep.co.il

אולמות התצוגה המרכזיים: תל אביב: טל. 03-6841300 • **חיפה:** טל. 04-6648100 • **ירושלים:** טל. 02-6717514 • **הרצליה:** טל. 03-9244944 • **סוכנויות: באר שבע:** טל. 08-6900950 • **כפר סבא:** טל. 03-9414333 • **ראשון לציון:** טל. 03-9414333 • **על פי מחירון 06/2013 * התמונה להמחשה בלבד.**

דרגת זיהום אוויר	נתוני צריכת דלק בליטרים 100-7 ק"מ			דגם
	6.5	9.3	עירוני	
15 דרגה	6.5	9.3	בינעירוני	מנוע דיזל
15 דרגה	8.2	14.3	בינעירוני	מנוע בנזין

* הדרגה מחושבת לפי תקנות אוויר נקי (גילוי נתוני זיהום אוויר מרכב מנועי בפרסומת), התשס"ט 2009

נתוני הוציא, עפ"י בדיקת מעבדה, תקן 70/157/EEC & 2007/34/EC, 715/2007/EC & 692/2008/EC

מי הבוס?

ללמוד להשתלט על הטכנולוגיה לפני שהיא משתלטת על חיינו

מאת: יוסי בהר

אז נכון, התשובה האוטומטית לכותרת היא: "הטכנולוגיה כבר השתלטה על חיינו". אולם, יש עדיין סיכוי להתמודד עם המציאות הטכנולוגית של ימינו, הרי "מוטב מאוחר מאשר לעולם לא". עם המוטו הזה נצא לדרך וננסה אט-אט להבין כיצד אנו מסוגלים להשתלט על הטכנולוגיה. אם את מנהלת גדולה, אם אתה עובד הייטק ואפילו אם לא, אתם לבטח יודעים כיצד לעשות שימוש מושכל בטכנולוגיה וכיצד לתפעל אותה. נשאלת השאלה: האם אתם יודעים גם כיצד לנטרל אותה ברגעי הצורך? ובכן, בטרם ארחיב את היריעה ולמען הכנות, אציין כי הכתבה תצריך מכם, קוראים יקרים, שני דברים: האחד הוא מידה מסוימת של כנות עם עצמכם והשני הוא היכולת להבין שהמצב הקיים צריך (אם לא מוכרח) להשתנות.

השירותים, אתה והסמארטפון

בשקט, כמעט בלי לשים לב, הטכנולוגיה חדרה אל מחוזות הפרטיות של כל אחד ואחת מאיתנו, אל המקום הסודי ביותר, שאפילו בני הזוג לא מכירים מקרוב (לפחות אצל רובנו), השירותים. זה הרגע בהחלט לשבת, לחייך לעצמכם ולהבין שאכן מדובר בבילוי של ממש: "אני תכף מגיע", מכריזים ונעלמים לשירותים עם הטלפון הנייד. ובכן, אפשר לשער שזה התחיל ללכת לשירותים ו"על הדרך" לנצל את הזמן להשתמש בטלפון הנייד לצרכים שונים החל מקריאת מיילים וכלה בתקשורת חברתית כגון מסרונים (SMS) וכניסה למדיה החברתית (Facebook לדוגמה). היום, המצב הוא שהולכים לשירותים ונשארים שם הרבה מעבר לזמן הדרוש להשגת המטרה, שלשמה התכנסנו עם עצמנו באותו חדרון קסום. הטכנולוגיה ממכרת, זה לא סוד, העניין המפתיע הוא שגם במקומות כמו

השירותים, חדר השינה, העבודה, הלימודים וכיוצא באלה, הטכנולוגיה לעיתים שומרת על המקום הראשון אצלכם וכאן צריך לשאול: בצדק? צר לי לאכזב, אך בדוגמאות הללו ועוד אתם למעשה חודרים לעצמכם לפרטיות, גם לכם מגיע פסק זמן ובאמצעות הכנסת המכשיר הסלולארי לכל מקום אתם לא משאירים למעשה מרווח נטול טכנולוגיה, שיגרום לכם להתרכז גם בדברים האחרים שיש בחיים, כמו בדוגמת השירותים.

שני צדדים לטכנולוגיה

למען הסדר הטוב, בואו לרגע נעצור ונחשוב על היתרונות והחסרונות של הכנסת הטכנולוגיה אל המרחב האישי, הבין-אישי והמשפחתי בחיינו. מחד, ישנם היבטים חיוביים: מספיקים יותר (בואו נודה שהמתנה לתור בקופת חולים היא זמן מצוין לטלפון שהיינו חייבים לעשות); אפשרות לקבל דקות של שקט מהילדים בזמן שהם במחשב או בקונסולת משחקים; מקבלים תחושת שליטה; ואפילו מעבירים 'זמנים מתיים' בהנאה ("Candy Crush" בדקות ההמתנה לשיבה או פגישה). מאידך, בואו נגיד בקול רם את מה שכנראה למדנו להכיר פחות: שיחות טלפון וצלילי התראות (SMS, WhatsApp, Facebook) באמצע ארוחה או חגיגה משפחתית, שלא לדבר על הכעס מהאישה\הבעל\הילדים לאחר מכן, שגורם לך לרצות לברוח יותר מאשר הבחור מהמקדש (Temple Run); רגעים של מחשבה עם עצמך שכבר אין לך, כי גם כשאתה לבד אתה מתחבר לאפליקציות, משחקים או תר אחר מידע באתרי החדשות השונים; וכן ניהול הזמן נפגע אנושות כי מבלי שאנו שמים לב (או גרוע יותר, כשאנו מודעים לכך), אנו מוצאים את עצמנו משיבים למייל שחיכינו לו ומתעסקים יותר בניסוח שלו מאשר בלסיימו ולעבור למשימה הבאה.

ממצב של נוחות לעמדה של אחריות

אפשר להגיד: "אלה החיים, אין מה לעשות" ולהמשיך בגישה שלא משאירה זמן לכלום מלבד לטכנולוגיה עצמה ואפשר גם לחשוב אחרת ולהבין שהחיים יפים ואפשריים גם בלי טכנולוגיה בכל רגע נתון. הטכנולוגיה אמנם מספקת לנו נוחות בלתי אמצעית וחיים בקצב מהיר, אך הגיע הזמן לקחת אחריות על חיינו וכן על חיי משפחתנו (במיוחד למי שיש ילדים) ולהבין שאפשר לעשות מעשה. להלן כמה טיפים שיכולים לגרום לכם להשתלט על הטכנולוגיה לפני שהיא משתלטת על חייכם (מחדש):

מצב שקט: שימו את הטלפון על שקט ברגעים חשובים. למתקדמים: הקצו במהלך היום חצי שעה (או יותר) בה אתם לא משועבדים

לצלילי הטלפון על גווינו (שיחות והודעות). למחמירים: מצב טיסה יעשה יופי של עבודה ויגרום לטלפון לא לקבל שיחות או הודעות בלבד. **הדלקת - שילמת!** חישובו פעמיים בטרם אתם מדליקים את המחשב בבית, אולי אתם יכולים להיות משתמש פאסיבי (לקרוא את המייל בלבד) דרך הטלפון החכם מבלי להתחבר למחשב ולהישאב לעבודה מהבית?

שליטה בלחיצת כפתור: בכל אפליקציה (בדרך כלל) יש אפשרות לכבות את צלילי ההתראות הממכרים (הודעות Push-up). זה הזמן לכבות את החיווי הקולי לזמן מסוים ושום דבר לא יקרה. באחריות. בהקשר זה, וודאו שהצ'אט של הפייסבוק סגור, שהתנתקתם מה-Skype ועוד.

מספר חסום (לא חסוי): המלצה חמה נוספת היא לוודא שמספר הטלפון שלכם חסום לקבלת שיחות ומסרונים מגופי פרסום, תורמים, קידום מכירות וכיוצא באלה - שרות זה ניתן לבקש מספקי שרות הטלפון.

זמן טכנולוגיה: בתכנון הזמן שלכם (בבית או בעבודה) הקצו זמן שמוקדש לגלישה ושוטטות ברשת, ותעמדו בכך שזה הזמן בלבד בו אתם מרשים לעצמכם "לבזבז זמן".

למתמידים מובטחים חיים מלאי רגעי משפחה, חברה, הנאה וזוגיות, רק אל תשכחו לתעד הכול במצלמה, אבל זכרו: רק תמונה אחת בטלפון וזהו, לא מעבר לכך. שולטים בטכנולוגיה ומתחברים לחיים.

הכותב: יוסי בהר הוא מאמן ומנטור טכנולוגי למנהלים בכירים. מנכ"ל ובעלים של חברת קשרי מחשב. yossi@yossibehar.co.il www.pclinks.co.il נייד: 052-2451950.

גלגוליה של בובה

אולימפיה בספרות, באמנות ועל הבמה

האופרה סיפורי הופמן עוסקת בשלושה סיפורי אהבה לשלוש נשים: אנטוניה - האמנית שמתה משירת יתר, גולייטה היצאנית, אשר גונבת את בבואתו-נפשו של אהובה ואולימפיה הבובה המכנית. קורטיזנות ונשים המתות באפיסת כוחות, לאחר שירת הברבור שלהן הופיעו במרכזן של כמה וכמה עלילות אופראיות במאה ה-19, והופעתן באופרה של אופנבך אינה חריגה. לעומתן, דמותה של אולימפיה באופרה היא מיוחדת ומפתיעה. אולימפיה - הבובה הממוכנת שמפורקת ומושחתת על ידי יוצריה תחזור ותהדהד בתחומי האמנות השונים. בהופעתה באופרה יש משום הקצנה וביקורתיות כלפי הדמות האופראית הנשית.

בובת המשחק התעשייתית נעשתה לפופולרית באירופה בתחילת המאה ה-19. שילוב חומרים חדשים כשעווה, פורצלן, עיסת נייר, עור ושיער חיות אפשרו מתן מראה "אנושי", עדין ומעורר אמפטיה. בשנת 1826 הוצגה הבובה הראשונה שענייה יכולות להיעצם, בובה אחרת הוצגה באותה שנה כשהיא מהלכת בעצמה. שנה לאחר מכן הוצגה הבובה המדברת הראשונה, שאמרה "פאפא" ו"מאמא" בתגובה ללחיצה על גופה. בשנת 1855 בתערוכה העולמית בפריס, הוצגה לראשונה לציבור הרחב בובת תינוק, עד לשנה זו הבובות היו בדמות אישה בוגרת.

כאשר כתב א.ת.א. הופמן את הסיפור "איש החול", בשנת 1817, בובות שרות ומהלכות היו בגדר פנטזיה, אולם בובות בדמות נשים, אשר ייצגו את המודל הנשי המושלם הלכו ונעשו פופולריות. כאשר הלחין אופנבך את האופרה בערך בשנת 1880, הבובות הממוכנות

הבובה - אשה כקורבן לאלימות היא אובייקט החוזר ומופיע בכל תחומי האמנות, החל מן המאה ה-19 ועד לימינו. בובת המשחק, אותו חפץ נאיבי, תמים, המהווה מושא לנחמה והזדהות בשנות הילדות, הופך במדיה השונים לקורבן נשי של אלימות קשה, היוצרת אפקט מזעזע ומאיים על הנמען. קיים פער עצום בין יכולת האמפטיה כלפי הבובה המושלמת: בעלת תווי הפנים החלקים והבהירים, התסרוקת המסודרת הקשורה בסרט מבריק, בגדי החמודות והעיניים הבהירות בעלות הריסים הארוכים, לבין המחזה מעורר האימה שיכולה לעורר בובה זנוחה ומקולקלת, כששערה הפרוע מגלה קרחות על ראש הפלסטטיק, עיניה העקורות חושפות חללים שחורים, היא ערומה מבגדיה ואף איבריה נתלשו או התקמו. החרדה מהעיוות מוצגת בשיר הילדים של בלהה יפה - הבובה ימימה: "כולם אומרים לי שאני יפה, רק רגלי הן עקומות נורא".

תת. דוגמא נוספת היא אמן אשליות הבמה פיליפ ז'נטי, המטשטש שוב ושוב בעבודותיו את קו הגבול שבין האדם לבובה. בעבודתו "קצה העולמות", אשר הוצגה על בימת המשכן לאמנויות הבמה בתל אביב, החלפת הרקדנית בבובה נעשתה בדרך כה מיומנת ומתערתעת עד כי הצופה נחרד לרגע מפירוק גופה של האשה כביכול, או מהשחתת פניה. הבובה מייצגת הן את האשה המושלמת והן את האשה כאובייקט החשוף לכל מעשה של ניצול ואלימות. בעצם ייצוג האשה על ידי בובה יש מן היחס המבטל כלפי המין הנשי, הבובה הרי אינה בעלת מחשבה עצמאית, שהרי אינה בעלת מחשבה כלל, והיא מהווה רק חומר ביד היוצר שלה. היא מושלמת הודות לתכונותיה החיצוניות בלבד. אולימפיה במובנים רבים היא משאת נפשם של גיבורים אופראיים כג'ובני והדוכס מריגולטו. ייתכן והביחירה להשתמש בדמותה של אולימפיה באופרה יש בה מן ההקצנה לדמויות האופרה הנשיות האחרות אשר תהיינה מוכנות לכל מעשה ברוטלי ואלים ובלבד שתוכלנה להציל את אהובן. ■

מרב ברק מרצה בתחום האופרה, דוקטורנטית באוניברסיטת תל אביב ומדריכה טיולי מוסיקה באירופה.
www.opusfocus.co.il , 052-3557676

הוצגו לראווה בתערוכות בפריז והפליאו בתנועה ובדיבור. האלימות כלפי הבובה אולימפיה מזעזעת את נתנאל בסיפור "איש החול" כיוון שנתנאל משוכנע שאולימפיה אהובתו היא אשה בשר ודם. אולימפיה מייצגת את האשה כאובייקט הנתון לתכתיבים הגבריים, אשר יצרו אותה, ולכן יש להם גם הזכות הלגיטימית כביכול "להמית" אותה. עליה לעמוד בקריטריונים נוקשים הנוגעים למראה שלה, גזרתה ואופן הליכותיה. היא כחומר ביד היוצר הגברי. התפישה הגברית כלפי הבובה-אשה היא יהירה, שתלטנית ואלימה. אולימפיה היא דוגמה ראשונה מתוך רבות שהופיעו ביצירות אמנות מאוחרות יותר, בהן מופעלת אלימות קשה כנגד האשה-בובה.

באופרה שומר אופנבך על אפיונה של אולימפיה כבובה ממוכנת, ואף מעצים אותו. אולימפיה שרה על ציפורים, שמיים ואהבה, ופרט לשיר הנאיבי היא אומרת רק "כן" ו"אה". תנועותיה הנוקשות ודיבורה המכני של הבובה כובשים את הופמן, והוא מתאהב בה. האריה של אולימפיה נפתחת בליווי תזמורתי של נבל וחליל, ככתובת נגינה. קול הסופרן קולורטורה הדרוש לביצוע האריה הוא קול טכני המצריך מכניקה גבוהה של הקול על מנת להגיע במהירות אל הצלילים הגבוהים. הקו המוסיקלי של האריה אינו מתוחכם, הצלילים חוזרים על עצמם, סולמות פשוטים וסימטריות מוחלטות. ה"קלקול" של אולימפיה הוא שילוב של הוראות הבימוי והמוסיקה ש"נתקעת". הקולורטורות הגבוהות והחזרה המוסיקלית יוצרות את האפקט המתוכנת והבובתי. על מנת להמחיש את פירוק הבובה הברוטלי והאלים על הבמה, מותיר אופנבך זמן מוסיקלי בו ניתן להחליף את הזמרת בבובה.

הבובה אולימפיה של הופמן עוברת במאתיים שנות קיומה גלגולים ופרשנויות כמעט בכל מדיה אמנותית אפשרית: בספרות, באופרה, במחול ובאמנות הפלסטית, ביניהם, בין השאר האמן הנס בלמר בסדרת הצילומים שלו משחקי הבובה. אמנית הפרפורמנס האמריקאית סינדי שרמן שעוסקת בעבודותיה בדימוי גוף האשה, כש"באחת מסדרות התמונות שלה מופיעות בובות מרוטשות, בתנוחות פורנוגרפיות, כשחלקי גופן מפורקים ומחוברים מחדש בצורה מעוותת

מדור תירות ופנאי

טל אבן הבעלים של EVEN BETTER,
ייעוץ וקניינות פרימיום Even Better

“כתר זמני!”

העולם הטכנולוגי משפר מוצרים בקצב מסחרר. זה מפגין חדשנות ואצבע על הדופק, אך יוצר בלבול בקרב הרוכש הפוטנציאלי.

ועד מעלה ממיליון וחצי שקלים (R8), דרך דגמים כמו ה-A3, A4, A5, A6, A7, A8, Q3, Q5, Q7 וה-TT הנישתית. ואם לא די בכך, כבר נמצא הג'יפון מיני, ה-Q1, מעבר לאופק ולפני השקה רשמית בעולם, בעוד כשנה. וגם כאן, לכל דגם ישנם תתי דגמים, הכוללים 3, 4 או 5 דלתות, רמות אבזור מפוארות ומפוארות הרבה יותר, גירים אוטומטיים, רובוטיים או ידניים, בחירה מרובה שמפגינה עוצמה רבה וחדשנות, אך יוצרת מעט בלבול אצל הלקוח.

עיצוב

אם בעבר הלא רחוק, די היה בעיצוב סולידי, לעיתים סתמי, כאשר הסמל המוכר והנחשק מוצמד לרכב ובעצם מסמל עושר, איכות וסטאטוס, כיום, מיטב יצרני רכבי הפרימיום לא יכולים להסתפק בכך, העיצובים נהיו מתור חכמים, “פסלים קינטיים”, וסמלי היצרנים גדל באופן משמעותי על חזית או אחורי הרכב.

הריינג' רובר עוצב לאורך עשורים רבים באופן תכליתי וקופסתי, חסר עידון עיצובי, מה שלא מנע מלקוחותיו לבחור בו שוב ושוב, מאחר וסמל הרכב היווה סמל מעמד וביטוח שמדובר ברכב השטח האיכותי ביותר. כיום, הלקוחות דורשים מאבירי השטח שברשותם להיות מעוצבים לעילא, מצודדים בקווים נאים ומודרניים, ולכלול סט תוספות מפנקות. והנה, אחד

“המלך מת, יחי המלך” הכריז הדוכס מאוזה, מבכירו האצולה הצר-פתי, עת נקבר שארל השישי והוכתר תחתיו בנו, שארל השביעי. השנה היתה 1422. ובימינו, בעידן המירוץ הטכנולוגי המסחרר, ניתן להמשיל זאת לכל מוצר חדשני בעת השקתו, שנערכת זמן קצר, לעיתים עד כדי השתאות, לאחר קודמו. עוד לא הספקנו ללמוד במה עולה האייפון 5 על קודמו, והנה מושק ה-S5, המלך החדש, וזה נוטל את הכתר והשרביט מקודמו באופן ברוטאלי, ובוטע אותו הרחק מאור הזרקורים. גם פייסבוק שביצעה מהפכה עולמית מאוימת על ידי הקבוצות בוואטס-אפ. לא משעמם. ובענף הרכב, המגמות הללו לא שונות. בעבר, די היה בסמל יוקרתי המוצמד לחזית או אחורי הרכב, שציינו כי מדובר ברכב יוקרה איכותי. התנהגות הצרכנים שונה כיום שנות אור מזו שהייתה מצויה בשנות ה-70. או אפילו ה-90. אין זכות קיום ליצרנים שאינם מחדשים בקצב מסחרר, העומד בסטנדרטים של הלקוחות. הלקוחות כיום מתוחכמים מאד, יודעים המון מאחר והמידע הרב זמין ומזמין, ושפע ההיצע גורם לנו להיות פחות סבלניים ופחות סלחניים. לא חידשת מספיק מה? לא נורא, המתחרה שלך דווקא כן, ואמצא את מבוקשי אצלו. הנאמנות המותנית כיום אינה איתנה כפי שהייתה בעבר. יצרני הרכב למדו זאת במהרה, ולקחו זאת לתשומת ליבם ברצינות רבה. העיצובים החדשים מושכים ומפתים, ההיצע מסחרר של הדגמים, רמות האב-זור, התוספות, המנועים ותיבות ההילוכים, ונוצר מצב שלכל מותג יש פתרון ורכב כמעט לכל לקוח.

דגמים

ניקה לדוגמא את אאודי. אם בעבר, עד תחילת שנות ה-90, היו שני דגמי מנהלים נפוצים, ה-80 וה-100, כיום יש לא פחות מ-12 (!) דגמים שונים, ברמות מחיר שנעות מ-140-130 אלף ש"ח (A1)

סליחה? סליחה!?
נראה לכם שאני כמו כולם?

גם אתם לא כמו כולם...

חדש ובלעדי להפניקס! גנטיקס DNA שלך ביטוח בריאות שמתאים ל-DNA שלך

אין שני בני אדם זהים בעולם. הפניקס חברה למיטב הרופאים המובילים בתחום הרפואה המותאמת אישית וגאה להשיק מוצר חדשני ומקיף: גנטיקס, הביטוח, המקיף ביותר, היחיד המאפשר התאמת טיפולים מתקדמים לגנטיקה שלך.

- זיהוי מוקדם של מחלות גנטיות
- אבחון גנטי לפני קבלת טיפול רפואי מונע
- בדיקות נשאות גנטית של מחלות
- התאמת הטיפול התרופתי לחולה ולא למחלה
- כיסוי בלעדי לתרופות מיוחדות
- ליווי גנטיקאי למבוטח ולרופא המטפל.

הפוליסה מתאימה גם למי שכבר מבטח בפוליסות בריאות אחרות

אז תקדם להפניקס.

לפרטים פנה לסוכן הפניקס או חייג: *3455

צרכנית מושכלת, מבינה ומלומדת הרבה יותר, ומאיזך לא מתפשרת, דוחף אולי את היצרנים לפתח דגמים ולשנות באופן מתמיד, ולייצר שפע, אך יוצר מצב בו לעיתים ללקוח קשה לקבל את ההחלטה הנכונה ביותר. הפתרון הוא הכנת רשימת צרכים ורצונות שתנחה אותנו לקבלת החלטה נכונה. ממש כפי שרשימת מוצרים בסופרמרקט עוזרת לנו לבחור בסל המתאים ביותר, מבלי שנטבע בשפע האפשרויות.

הכותב, עו"ד בהשכלתו, ניהל בעבר את מותגי היוקרה יגואר ואלפא רו' מיאו, וכיום הינו הבעלים של EVEN BETTER, ייעוץ וקניינות פרימיום.

נשמח להרחיב בפגישת ייעוץ ראשונית ללא עלות. 054-6263748
www.evenbetter.co.il tal@evenbetter.co.il

הדגמים האחרונים מבית רובר, הריינג' רובר ספורט, קיבל עדכון עיצובי כבר לאחר 3 שנים בלבד מאז שקיבל את מראהו הנוכחי. דוגמא נוספת היא ה-MIL, רכב השטח המפנק והמפואר של מרצדס. שם הדגם, קהל היעד או ייעודו לא השתנו למעלה מעשור, אך ניתן לראות כי עיצוב הרכב הנוכחי מושך ואטרקטיבי בהרבה מהעיצוב הסתמי שאפיין את הרכב לפני כ-15 שנים. הדוגמא הבולטת ביותר בשוק רכבי היוקרה, לתעוזה עיצובית וכניעה למודרניזציה, וזאת על חשבון הקווים הקלאסיים, היא היגואר XJ, שעד לשנת 2009 עוצבה באופן דומה עד זהה לאורך 4 (!!) עשורים, וזאת למרות טכנולוגיה מתקדמת שהוטמעה ברכבים החדשים יותר.

שוק הרכב נמצא במירוץ מתמיד. יותר דגמים מוצעים לנו, עיצוב מושך הרבה יותר, החדש מחליף את הישן בתדירות מסחררת. הדבר יוצר יותר נישות ויותר מתחרים בכל סגמנט. מה שמגיע אולי כתגובה להתנהגות

מרכז לימוד וקידום

הילד שלך לומד, או רק עובר בחינות?? הילדה שלך רק הולכת לביה"ס, או גם רוכשת ידע חדש??

מרכז לימוד וקידום 101 בהנהלת ד"ר יניב קדמן ואורלי רויזמן
מציע לתלמידיו סוג אחר של חווית למידה וליווי חינוכי:

שיעור ניסיון חינם!
ללא התחייבות

- ✓ שיעורי חיזוק ותגבור לתלמידי בית ספר יסודי וחס"ב בכל המקצועות.
- ✓ תגבורים לתלמידי בית ספר תיכון בכל מקצועות הבגרות (חובה ובחירה) ובכול הרמות (3,4,5 יחידות).
- ✓ הוראה מתקנת בעברית, חשבון ואנגלית לתלמידי בית הספר היסודי והתיכון.
- ✓ שימור ושיפור הידע באנגלית לדוברי אנגלית או בעלי ידע קודם.
- ✓ חוגי אנגלית לילדים לרכישת השפה באמצעות משחק ותנועה בשיטת Jolly Phonics - בלעדי בארץ.
- ✓ ליווי פדגוגי לתלמיד/ה ולמשפחה לאורך כל שנות הלימודים במערכת החינוך.
- ✓ לימודים במסגרת פרטנית או בקבוצת למידה קטנה, וע"י מורים אקדמאים, מומחים בתחומם.

רחוב המאה ואחד 2 שכונת רמת חן - רמת גן, טלפון: 03-6410164
אתר אינטרנט: www.center101.co.il מייל: info@center101.co.il

My name: *Julia*

My occupation: *Young entrepreneur*

My dream: *To secure the future
of our family business*

My private bank: *Julius Baer,
because their innovative
investment approach opens
new doors*

The leading Swiss private banking group. Since 1890.

www.juliusbaer.com

Julius Bär
Your private bank.

מדור תירות ופנאי

רונית הרשקוביץ, מנכ"לית ספארי קומפני

קמפינג באפריקה נוסטלגיה בסטייל אחר

כתבה: רונית הרשקוביץ

הספארי הנחשבות למגוונות ביותר באפריקה. שם תוכלו להתקרב אל טבע נהדר עם מפגשים מרגשים עם חיות הבר בדיוק היכן שהן חיות ולחקור את התרבות המקומית משמורת הסרנגטי עד להר הקילימנג'רו.

בצפון המדינה מתמשכות הסוואנות האפריקאיות המפורסמות, מי שורי העשב הזהובים - מנוקדים בעצי שיטה, מתמשכים אל עבר האינסוף, שמורות כמו הסרנגטי והנגורונגורו מגינות על מישורים אלו וכמו כן על עדרי חיות הבר הגדולים ביותר שנותרו בעולם. הנדידה השנתית המפורסמת של עדרי הגנו, זברות וצבאים אשר מאפיינת את האזור היא אולי הגדולה במחזות הטבעיים אשר נותרו על כדור הארץ.

הרי געש עתיקים שנוצרו סביב השבר ניצבים כמו איים אשר ראשם מבצבץ בין העננים לאורכו של השבר המזרח אפריקאי - הר מרו, רמות נגרי

פירוש המילה ספארי בסוואהילית הוא: מסע. המסע הזה בשפה שלנו הוא טיול הרפתקאות, גילויים חדשים, ריחות וטעמים. כך נהגו לכנות המקומיים את מסעותיהם של החוקרים הראשונים אשר הגיעו לאפריקה ובעזרת המקומיים יצאו למסעות תגלית בצד זה של היבשת השחורה.

ישנן דרכים רבות לטייל באפריקה, הדרך האידיאלית היא לארגן טיול משפחתי או קבוצה קטנה של חברים הרוצים לעבור יחדיו חוויה מיוחדת ומרתקת מלאת הרפתקאות ועניין, אך יחד עם זאת גם חוויה בטוחה ולא מסוכנת. בטיול פרטי מתוכנן היטב לא יהיה מש"עמם לרגע. עוצמת החוויה משאירה זיכרונות רבים אצל המטיילים ולכן ספארי מאורגן פרטי הוא המומלץ ביותר למשפחות המחפשות חוויה שונה, חוויה אחרת.

טנזניה היא אחד מיעדי ספארי הגדולים ביותר בעולם. המדינה ידועה בתרבותה העשירה, נוף מגוון ועשיר המתגאה באוכלוסיית חיות הבר במספר חסר תקדים ביבשת אפריקה. בטנזניה תחוו את חוויות

קומו מאפשר באופן אידיאלי טיול ספארי עשיר בחוויות, ע"י גישה מדויקת לנדידה הגדולה בתפאורה של נופים מרהיבים המשקיפים ל- Moru Kopjes, אגם Magadi ולמישורי הסוואנות האינסופיות. המחנה לוכד את המהות המקורית של ספארי "נייד" באפריקה ממש כמו פעם בשנות ה-30, המעורר השתאות נוסטלגית ברוח הרפתק"נית בכל הדרמה של הטבע. קמפינג בלב השמורה בנוחות של בית מלון שלא נופל ממלונות 5 כוכבים מפוארים ומעוצבים, המאהלים מאווררים עם מקלחת צמודה, כל מעטפת בד באוהל טומנת בחובה ריהוט ספארי יוקרתי, עיצוב קפדני, שטיחים מהודרים ווילונות אוהל מיוחדים ומעוצבים.

תארו לעצמכם שאתם מתעוררים בבוקר, בזריחה אפריקאית אותנטית אמיתית, בלב השמורה העצומה ביבשת השחורה, ממשב רוח מרענן, כאשר הזברות במרחק מטרים ספורים ממכם.

תארו לעצמכם, כשאתם באמצע ארוחת ערב מפנקת לצד עץ מואר בעששיות תאורה רומנטיות, תחת שמים זרועי כוכבים לצלילי חיות הלילה ברקע, מתעטפים בשמיכה מפנקת כאשר אתה נמצא באוהל מפואר ומצוייד היטב באמצע השמורה הכי גדולה בטנזניה. תארו לעצמכם לצאת לטיול ספארי מרתק ולהרניש ליום אחד כמו מגלה היבשות הנודע ד"ר ליווינגסטון.

הכותבת היא קונסולית הכבוד של זמביה בישראל ומנכ"לית חברת התיירות ספארי קומפני, המתמחה בהפקת טיולים לאפריקה בהתאמה אישית.

www.safaricompany.co.il

רונגורו, הקילימנג'רו ועוד. הרים אלו בשל גובהם הגדול עוצרים את ענני השמיים ומדרונותיהם מכוסים יערות צפופים, נהרות, מעיינות ומפלים. טנזניה היא ביתם של רבים מהיצירות המרהיבות ביותר של הטבע, בניהם - הר הקילימנג'רו, הגג של אפריקה וההר "העומד חופשי" הגבוה ביותר בעולם והוא מפורסם בעטרת הקרחונים והשלג אשר מכסים את כיפתו. מכתש הנגורונגורו - אמפיתיאטרון עצום רוחש ספארי עמוס בחיות ולבסוף גולת הכותרת ואם כל השמורות שמורת הסרנגטי.

שמורת הסרנגטי - ערבה אין סופית

הסרנגטי, בשפת בני המסאי נקרא גם "ערבות אין סופיות". שמורת הסרנגטי היא סוואנה אפריקאית המשתרעת על 60 אלף קמ"ר בטנזניה ובקניה, כמעט פי 4 משטח מדינת ישראל. ספארי בשמורת הסרנגטי (14 קמ"ר מתוך הסוואנה), אם כל השמורות וביתם של בערך 3 מיליון בעלי חיים רבועים מזמנת למבקריה, חוויות ספארי במידה הנכונה והעדכנית. בה תפגשו עדרים גדולים של גנו, זברות, צבאים, קרנפים, ובעקבותיהם תצפו בקלות רבה גם בטורפים. בהתאם לעונות הגשומות, הנדידה הגדולה במסלולה הקבוע מזה אלפי שנה קוראת בין שמורת הסרנגטי שבטנזניה לבין שמורת המסאי מארה שבקניה. מחזה מעורר השתאות של מסע אדיר של מאות אלפי עדרי גנו וזברה הנוהרים בשטחים העצומים של השמורה, חוצים נהרות, ערוצים וגאיות.

Serengeti Pioneer Camp

(מחנה אוהלים פיוניר)

מחנה האוהלים פיוניר (Pioneer) מרשת המלונות אלוונה (Elewana) היוקרתית, ממוקם בדרום מרכז הסרנגטי העצום. מי

ציור אחד שווה אלף מילים

באותו הרגע הבנתי הכל. ראיתי גם אני את כל מערכת היחסים שלי עם בן זוגי לשעבר אל מול עיני. הדמעות התחילו לזלוג כמו ברז שאי אפשר היה לעצור. הבנתי שמה שקשה היה לי לומר במילים הש"ת תקף ועלה מהבטן אל הציור, ועכשיו עמד שם, מול עיני, והיכה בי בחזקה. אני, שלא יודעת לצייר, שלא הבנתי מה זה קשור בכלל לסדנת זוגיות, גיליתי שדווקא דרך הציור, כאשר המחשבות יכולות לנוח, והרגש יוצא מן הבטן, האמת הכי כנה התבטאה.

היה לי ברור שהחיבור שם כבר לא היה קיים. הציור העלה את הני"תוק שהרגשתי זמן מה. הייתה הפרדה מוחלטת בין הבית שבן זוגי צייר לבין העץ שעמד לו בצד. לא היה שום קשר שנוצר בציור המשותף כמו גם באותו הזמן בזוגיות.

את הסדנה הזאת עברתי לפני כ-20 שנה. הייתה זו סדנה של חמישה ימים מאוד אינטנסיביים, עם המון תרגילים מסוגים שונים. התרגיל הזה נחרט בזיכרוני על כל פרטיו, ובדיעבד היה עבורי צעד ראשון במסע משמעותי שעברתי באופן אישי ומקצועי כאחד.

אני מאמינה שלאמנות יתרונות רבים המשמשים בתהליכי שינוי ורי"פוי ככלי עוקף מחשבה, ובכך מאיצים את הדרך להבין את עצמנו. הטיפול או האימון משתמש באומנויות כדי לחשוף ולהבין תהלי"כים נפשיים בעזרת חומרי אומנות וכוחה של היצירה. כמובן שהליווי המקצועי והסביבה (המקום בו מציירים) מספקים ביטחון והזדמנות למה שמתחולל בנפשנו לעלות על פני השטח.

האמנות על נתיביה השונים מאפשרת גילוי עצמי וקבלה עצמית, כי בעת תהליך היצירה אני לא מדבר על עצמי באופן ישיר אלא מבטא את מה שאני חש בדרך אחרת וכך לעיתים בלי לשים לב אנו נפתחים ומגלים חזקות, קשיים, שאיפות ונתיבים חדשים על עצמינו. ■

קארן ברמן אלון MA מטפלת, מאמנת חברת סגל המאמנים במכון אדלר. מתמחה בזוגיות ובמערכות יחסים. מנחת סדנאות זוגיות. www.karen-therapy.com, 054-4264425

איך זה שציור אחד שווה לא רק אלף מילים כי אם מערכת יחסים שלמה ומורכבת? זה נכון לגבי זוגיות, הורות ובכלל כוחה של האומנות מבטאת עולם ומלאו, את העולם שנמצא בתוכנו.

הכול התחיל בסדנה לזוגיות, בה השתתפנו אני ובן זוגי בדימוס, לו הייתי מאורסת באותה עת. הפסיכולוגית, מנחת הקבוצה, ביקשה לשבת בזוגות, וחילקה לכל זוג דף לבן חלק וחפיסת צבעים. ההנחיה לתרגיל הייתה מאוד פשוטה: "ציירו ציור משותף מבלי לדבר בכלל". די נבהלתי, לא ידעתי מה היא בדיוק רוצה. מה לצייר? איך לצייר? למה הכוונה "לא לדבר"? איך אפשר בלי לדבר?

בזמן שעברה בין הזוגות אמרתי לה: "אני מצטערת, אבל אני לא יודעת לצייר". בליבי קיוויתי שהיא תפטור אותי מההתנסות הזאת. אולם היא המשיכה ואמרה: "לא צריך לדעת לצייר, פשוט לזרום עם מה שבא, לבטא את הצבע על הדף המשותף מבלי לדבר".

ישבתי וחיקיתי לראות מה בן זוגי עושה. והוא התחיל לצייר בצבע חום בית גדול במרכז הדף שממנו יצא שביל. בצד בו ישבתי ובחלק הדף הריק שנותר לי, התחלתי לצייר עץ גדול עם פירות. התרכזתי בעץ שלי ואפילו נהנתי מהצבעים, וממלאכת הציור. היה כזה משהו משחרר. לא חשבתי, פשוט ציירתי מה שיצא, מה שבא לי באותו הרגע. ואז נגמר הזמן, והמנחה ביקשה זוג שיתנדב לשתף את כולם. זוג אמיץ התנדב. השניים תלו את הציור שלהם בפני הקבוצה. המנחה התחילה בשאלות כמו: מי התחיל? מה היה? מה אתם רואים? הכל היה שם ברור. הציור שיקף את כל מערכת היחסים ביניהם.

הם הבינו שלכל דבר שהם ציירו יש משמעות, וידעו לתת לזה מי"לים בזמן שדיברו על איך נעשה הציור ומה הם צירו. פתאום התבהר לשניהם השתלטנות של האישה שכל דבר שהבעל צייר מצאה איך לשפר, לסמן "להתערב" ולהתערבב עם כל קו שלו. כמובן שחלקו של הבעל היה ביותר, בכניעה ובקבלה שהקווים שלה הם הקובעים ונותנים את הטון בציור כמו בחייהם הפרטיים.

מתי הכי זול לתדלק

שאלה מעשית ששווה הרבה כסף.

מקדם ההתפשטות של דלק הוא 0.00095 לכל מעלה. כלומר, עבור כל מעלה שנחמם ליטר דלק, הנפח שלו יעלה ב-0.95 סמ"ק. מכאן, שאם בבוקר הטמפרטורה היא 15 מעלות, ובצהריים 30 מעלות, ההפרש הוא 15 כפול 0.95, שהם 14.25 סמ"ק. אם נמלא מיכל מלא (60 ליטר) ההפרש יקפוץ ל-855 סמ"ק כלומר כמעט ליטר בניזין.

במילים פשוטות, כאשר אנו מתדלקים בצהרי יום חם, אנו משלמים על ליטר נוסף שיתכווץ כאשר הטמפרטורה תרד שוב ל-15 מעלות. ליטר אחד זה לא הרבה, אבל אם אתה נהג מונית או משאית שמתדלק כל יום, החשבון יכול להסתכם בכ-150 ש"ח בחודש. עוד מסתבר, שהטריק הזה הוא אחד הסודות השמורים של חברות הדלק, כפי שחושף דו"ח שפורסם בארה"ב. * על נושא זה קיימת תביעת ענק בסך 1.5 מיליארד דולר נגד חברות הדלק אשר לא מספקות את כמות הדלק המגיעה לצרכן.

אורן פרבר, מומחה למדע בקולנוע, מגיש מדע כמופע מרתק בעל תואר מוסמך באקולוגיה מהאוניברסיטה העברית. מלמד פיזיקה במרכז המדעים של תל-אביב (חמד"ע) כותב את הבלוג orenmada.net orenmomi@gmail.com

בהנחה שהמיכל נגמר, באיזו שעה ביום כדאי למלא דלק על מנת לחסוך בעלות התדלוק?

- (1) בשעות הבוקר
- (2) בשעות הצהריים
- (3) בשעות הערב
- (4) אין הבדל

נוסיף הנחה נוספת, שבבוקר הטמפרטורה נמוכה, בצהריים גבוהה ובערב בינונית. האם התשובה תשתנה? ובכן, התשובה הנכונה היא 'בשעות הבוקר'.

מדוע?

כידוע אנו משלמים עבור נפח הדלק שאנו קונים ונפח של נוזל משתנה עם הטמפרטורה. כאשר הטמפרטורה עולה - הנפח עולה. כאשר הטמפרטורה יורדת - הנפח יורד. ככה זה בחיים.

כך למשל, פועל מדחום כספית: כאשר אנו מכניסים אותו לגוף, כלומר לסביבה חמה יותר, הכספית שבתוכו מתרחבת ו-'רצה' בתוך התעלה והמדחום 'מתרגם' את מידת ההתרחבות לטמפרטורה המתאימה. בשפת הפיזיקה, תופעה זו נקראת התפשטות תרמית והיא מתוארת בצורה מדויקת על ידי נוסחה ומקדמים ספציפיים לכל חומר, כך שאם פשר לדעת בדיוק כמה יתרחב כל חומר עבור כל שינוי טמפרטורה. (השינוי הוא ליניארי בתחום טמפרטורות מוגדר).

האם פעם מזגתם מים רותחים לכוס זכוכית והיא התנפצה? ההסבר לכך הוא, שהחלק הפנימי של הכוס מתרחב (בשל המים הרותחים) בעוד שהחלק החיצוני, שאינו בא במגע עם המים, אינו מתרחב והדבר יוצר כוח שסודק את הכוס. הדבר קורה **בכוסות עבות** שבהן לוקח זמן עד שהחום מתפשט בין החלק הפנימי לחיצוני. דוקא הכוסות הדקות עמידות יותר לתה וקפה...

קונגרס מנהלי השקעות ערך

קונגרס מנהלי השקעות ערך הינו מקום המפגש של משקיעי ערך מתוחכמים ומנהלי השקעות ותיקים ומנוסים הדוגלים בגישת הערך. סגל המשקיעים האיכותיים שלנו מתכנסים מדי רבעון להציג את רעיונות ההשקעה העכשוויים שלהם. מטרת המפגש הינה לדון ברעיונות השקעה ספציפיים, להחליף דעות, להכיר ולשתף משקיעים בגישות חדשות בתחום. הקונגרס הראשון מיועד לקראת סוף שנת העבודה.

לרשימת מנהלי ההשקעות המרצים בקונגרס שכבר הצטרפו - לחצו על באנר הקונגרס בדף הבית "פיננסים המכון לבעלי תפקידים בשוק ההון" www.finance-inst.co.il

הצטרפו לעמיתי מגזין הבנקאות הפרטית

"מגזין הבנקאות הפרטית" מרכז עבור אוכלוסייה ייחודית זו את הנושאים הקשורים לצד הפיננסי כמו גם נושאים הקשורים לתרבות הפנאי וסגנון החיים התואם בצורה עדכנית ומקצועית. המגזין יוצא לאור מדי רבעון ומדוור ללקוחות הבנקאות הפרטית לביתם, במקביל מפורסם המגזין באתר.

לקוחות הבנקאות הפרטית, יכולים להירשם על מנת לקבל לכתובתם האישית את המגזין בעותק מודפס. "מגזין הבנקאות הפרטית" עורך מדי חודש כנסים ייחודיים ובלעדיים ללקוחות הבנקאות הפרטית, כנסים אלה נערכים בפריסה ארצית בנושאים עדכניים ורלוונטיים לתחומי העניין של הלקוחות. הנושאים בכנסים מועברים על ידי טובי המומחים בתחומים השונים.

ההשתתפות עבור לקוחות "מגזין הבנקאות הפרטית" בכנסים היא ללא עלות, אך כרוכה ברישום מוקדם עקב מספר מקומות מוגבל. ניתן להירשם לכנסים, הן באתר המגזין והן ברישום והצטרפות לניוזלטר המופץ מידי חודש לכתובת האלקטרונית.

הצטרפות לעמיתי "מגזין הבנקאות הפרטית" מיועדת לאוכלוסיית הבנקאות הפרטית כהגדרתם בבנקים במדינת ישראל ובעולם. ההצטרפות, מקנה זכות לקבל דיוור מייל חודשי של ניוזלטר בנושאי תרבות ופנאי וכן הזמנה לכנסים ייחודיים בגלריות, מוזיאונים ואתרי תרבות ופנאי נוספים, בכנסים אלה יתקיימו מפגשים והרצאות מעניינות במגוון תחומים.

כמו כן, יזכו עמיתי "מגזין הבנקאות הפרטית", מעת לעת להטבות משמעותיות בתחומים שונים, שלא כמו במסגרת מועדוני צרכנות, הטבות אלה מותאמות לאוכלוסיית עמיתי המגזין.

הטבות קיימות לעמיתי המגזין

- הטבה בתנאי חשבון ההשקעות בכל בנק
- פטור מדמי השתתפות בעלות בכנסים
- הזמנה והשתתפות באירועי הגלריות של המגזין
- קבלת מגזין רבעוני מודפס ללא עלות
- חו"ד ללא עלות לגבי הרכב תיק ההשקעות בבנק
- הטבת הנחה ביעוץ אישי לתיק הפנסיוני

הצטרפות למתאימים - הכנסו לדף הבית
www.p-b-m.co.il

והקישו על באנר ההצטרפות.
או לחילופין סרקו את ה-QR ושלחו פרטים.

לפרטים נוספים ו/או לקביעת פגישה אישית לא מחייבת:
www.finance-inst.co.il, 07777-83000

